

A woman is sitting in a wooden chair with a patterned seat cushion. She is holding a black and white cat in her lap. The scene is lit with warm, dramatic lighting, creating a cozy and intimate atmosphere. The woman is wearing a dark brown top and a pinkish-red skirt. The background shows a patterned rug and a wooden floor.

ΙΖΑΜΠΕΛ ΑΛΙΕΝΤΕ

Τ^ο
Ιάπωνας
εραστής
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΠΡΩΤΗ ΕΚΔΟΣΗ:
8.000 ΑΝΤΙΤΥΠΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: EL AMANTE JAPONÉS
Από τις Εκδόσεις Penguin Random House, Βαροκελώνη 2015

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο Ιάπωνας εραστής**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Isabel Allende

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Βασιλική Κνήτου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη

ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© Isabel Allende, 2015

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Krasimira Shishkova /Arcangel images

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2016

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2016, 8.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-1456-0

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-1457-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΙΖΑΜΠΕΛ ΑΛΙΕΝΤΕ

Ιάπωνας
εραστής

Μετάφραση: Βασιλική Κνήτου

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ
ΤΗΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

- Ιστορίες της Εύα Λούνα*, Εκδ. Ωκεανίδα, 1989
Το επουράνιο σχέδιο, Εκδ. Ωκεανίδα, 1992
Πάουλα, Εκδ. Ωκεανίδα, 1996
Εύα Λούνα, Εκδ. Ωκεανίδα, 1998
Αφροδίτη – Ιστορίες, συνταγές και άλλα αφροδισιακά,
Εκδ. Ωκεανίδα, 1998
Το σπίτι των πνευμάτων, Εκδ. Ωκεανίδα, 1999
Του έρωτα και της σκιάς, Εκδ. Ωκεανίδα, 1999
Κόρη της μοίρας, Εκδ. Ωκεανίδα, 2000
Φωτογραφία σε σέπια, Εκδ. Ωκεανίδα, 2001
Η πόλη των θηρίων, Εκδ. Ωκεανίδα, 2002
Το Βασίλειο του Χρυσού Δράκοντα, Εκδ. Ωκεανίδα, 2003
Η ονειρεμένη πατρίδα μου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2004
Το δάσος των Πυγμαίων, Εκδ. Ωκεανίδα, 2004
Ζορρό – Η αρχή του θρύλου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2005
Ινές, ψυχή μου, Εκδ. Ωκεανίδα, 2006
Όλες οι μέρες, Εκδ. Ωκεανίδα, 2008
Το νησί κάτω απ' τη θάλασσα, Εκδ. Ωκεανίδα, 2010
Το τετράδιο της Μάγια, Εκδ. Ωκεανίδα, 2012

*Στους γονείς μου, την Παντοίτα και τον Ραμόν,
τους σοφούς γέροντες*

*Στάσου, σκιά του διαβατάρη έρωτά μου,
εικόνα της γητειάς που αγαπάω,
παραισθήση εκείνου που για χάρη του πεθαίνω,
όραμα αυτού που ζω να λαχταράω.*

ΑΔΕΛΦΗ ΧΟΥΑΝΑ ΙΝΕΣ ΝΤΕ ΛΑ ΚΡΟΥΘ

Το Σπίτι του Κορδαλλού

Η Ιρίνα Μπαζίλι έπιασε δουλειά στο Σπίτι του Κορδαλλού, στα περίχωρα του Μπέρκλεϊ, το 2010, έχοντας κλείσει τα είκοσι τρία της χρόνια και διατηρώντας ελάχιστες ψευδαισθήσεις, αφού από τα δεκαπέντε της άλλαξε τη μια δουλειά μετά την άλλη, μετακινούμενη από πόλη σε πόλη. Δε φανταζόταν πως θα έβρισκε την τέλεια θέση εργασίας σ' εκείνη την πανσιόν για ηλικιωμένους κι ότι τα τρία χρόνια που θ' ακολουθούσαν θα έφτανε να νιώσει και πάλι τόσο ευτυχισμένη όσο υπήρξε όταν ήταν παιδί, πριν πάρει η μοίρα της αλλιώςτικες στροφές. Το Σπίτι του Κορδαλλού, που είχε ιδρυθεί στα μέσα του 1900 προκειμένου να φιλοξενήσει αξιοπρεπώς γέροντες με χαμηλά εισοδήματα, προσέελκυσε εξαρχής, για άγνωστους λόγους, προοδευτικούς διανοούμενους, αποφασισμένους οπαδούς του εσωτερισμού και καλλιτέχνες μικρού βεληνεκούς. Με τον καιρό άλλαξε από πολλές απόψεις, αλλά εξακολούθησε να χρεώνει ποσά αντίστοιχα με τα έσοδα κάθε τροφίμου, με σκοπό να ενθαρρύνει, θεωρητικά, κάποια κοινωνική και φυλετική πολυμορφία. Στην πράξη, όμως, όλοι κατέληξαν να είναι λευκοί μικροαστοί και η ποικιλομορφία περιορίστηκε σε λεπτές

διαφορές μεταξύ εκείνων που ήταν ελεύθεροι στοχαστές, των άλλων που αναζητούσαν λύσεις σε πνευματικό επίπεδο, των κοινωνικών ακτιβιστών και των οικολόγων, των μηδενιστών και κάποιων από τους λίγους χίπηδες που παρέμεναν εν ζωή στην περιοχή του Κόλπου του Σαν Φρανσίσκο.

Στην πρώτη συνέντευξη, ο διευθυντής αυτής της κοινότητας, ο Χανς Βόιτ, έδωσε στην Ιρίνα να καταλάβει ότι ήταν πολύ νέα για μια τόσο υπεύθυνη θέση, αλλά καθώς έπρεπε να καλύψουν επείγοντως ένα κενό στον τομέα της διοίκησης και της γενικής υποστήριξης, μπορούσε να εργαστεί εκεί προσωρινά, ώσπου να βρουν το κατάλληλο πρόσωπο. Η Ιρίνα σκέφτηκε ότι το ίδιο ακριβώς μπορούσε να ειπωθεί και για κείνον· έμοιαζε με στρουμπουλό αγοράκι με πρόωρη φαλάκρα και σίγουρα το καθήκον της διεύθυνσης εκείνου του ιδρύματος έπεφτε πολύ βαρύ στους ώμους του. Με τον καιρό η κοπέλα θα διαπίστωνε ότι η εμφάνιση του Βόιτ σε ξεγελούσε αν τον έβλεπες από κάποια απόσταση και με κακό φωτισμό, αφού στην πραγματικότητα είχε κλείσει τα πενήντα τέσσερα και είχε αποδείξει πως ήταν ένας εξαίρετος διευθυντής. Η Ιρίνα τον διαβεβαίωσε ότι στην περίπτωση της η έλλειψη σπουδών αντισταθμιζόταν από την εμπειρία που είχε αποκτήσει στη φροντίδα ηλικιωμένων στη Μολδαβία, τη χώρα καταγωγής της.

Το ντροπαλό χαμόγελο της υποψήφιας μαλάκωσε τον διευθυντή, που ξέχασε να της ζητήσει κάποια συστατική επιστολή και άρχισε να της απαριθμεί τα καθήκοντα της νέας της δουλειάς. Μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής: να διευκολύνει τη ζωή των τροφίμων του δεύτερου και τρίτου επιπέδου. Εκείνοι του πρώτου δε θα τη βάραιναν, γιατί ζούσαν ανεξάρτητοι, σαν ένοικοι σε μια πολυκατοικία, ούτε και οι άλλοι του τέταρτου, που τόσο ταιριαστά το αποκαλούσαν «Παράδεισο», γιατί μετρούσαν τον χρόνο ώσπου να περάσουν στην άλλη όχθη και

την περισσότερη ώρα λαγοκοιμόνταν και δε χρειάζονταν το είδος των υπηρεσιών που εκείνη όφειλε να προσφέρει. Δουλειά της Ιρίνα ήταν να συνοδεύει τους τροφίμους στις επισκέψεις τους σε γιατρούς, δικηγόρους και λογιστές, να τους βοηθάει με τα ιατρικά τους έντυπα, τις φορολογικές δηλώσεις, να τους πηγαίνει για ψώνια και τέτοιες παρόμοιες δραστηριότητες. Η μόνη της σχέση με τους τροφίμους του «Παραδείσου» ήταν να διοργανώνει τις κηδείες τους, καθήκον για το οποίο θα λάμβανε λεπτομερείς οδηγίες ανάλογα με την περίπτωση, της είπε ο Χανς Βόιτ, αφού οι επιθυμίες των ετοιμοθάνατων δε συνέπιπταν πάντα με εκείνες των συγγενών τους. Οι άνθρωποι στο Σπίτι του Κορδαλλού ακολουθούσαν διάφορα δόγματα και οι κηδείες έτειναν να είναι τελετές οικουμενικού χαρακτήρα και κάπως περίπλοκες.

Της εξήγησε ότι μονάχα οι εσωτερικοί υπάλληλοι, οι φροντιστές και οι νοσοκόμες, όφειλαν να φορούν στολή, αλλά υπήρχαν κάποιοι άρρητοι κανόνες όσον αφορά τον ενδυματολογικό κώδικα των λοιπών εργαζομένων· ο σεβασμός και το καλό γούστο ήταν τα κριτήρια στον συγκεκριμένο τομέα. Για παράδειγμα, το μπλουζάκι με τον Μάλκολμ Χ που φορούσε η Ιρίνα ήταν ακατάλληλο για το ίδρυμα, της είπε εμφιατικά. Στην πραγματικότητα, το πρόσωπο δεν ήταν του Μάλκολμ Χ αλλά του Τσε Γκεβέρα, εκείνη όμως δεν του το διευκρίνισε γιατί υπέθεσε ότι ο Χανς Βόιτ δε θα είχε ακούσει καν να γίνεται λόγος για τον αντάρτη, που μισό αιώνα μετά την εποποιία του εξακολουθούσε να λατρεύεται στην Κούβα, αλλά κι από μια δράκα ριζοσπάστες του Μπέρκλεϊ, όπου ζούσε εκείνη. Το μπλουζάκι το είχε πάρει δύο δολάρια από ένα μαγαζί με μεταχειρισμένα ρούχα και ήταν σαν καινούργιο.

«Εδώ απαγορεύεται το κάπνισμα», την προειδοποίησε ο διευθυντής.

«Δεν καπνίζω ούτε πίνω, κύριε».

«Έχετε καλή υγεία; Αυτό είναι σημαντικό όταν συναναστρέφεται κανείς ηλικιωμένους».

«Ναι».

«Υπάρχει κάτι άλλο που θα έπρεπε να ξέρω;»

«Είμαι εθισμένη στα βιντεοπαιχνίδια και στη λογοτεχνία του φανταστικού. Ξέρετε τώρα, Τόλκιν, Νιλ Γκέιμαν, Φίλιπ Πούλμαν. Εκτός αυτού, πλένω σκυλιά για να βγάλω ένα χαρτζιλίκι, αλλά δε μου παίρνει πολλές ώρες».

«Το τι κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας είναι δική σας υπόθεση, δεσποινίς μου, αλλά όταν είστε στη δουλειά, σας θέλω συγκεντρωμένη».

«Φυσικά. Κοιτάξτε, κύριε, αν μου δώσετε μία ευκαιρία, θα δείτε ότι τα καταφέρνω πολύ καλά με τους ηλικιωμένους. Δε θα το μετανιώσετε», είπε η κοπέλα, προσποιούμενη μια αυτοπεποίθηση που δεν είχε.

Όταν τελείωσε η συνέντευξη, ο διευθυντής της έδειξε τις εγκαταστάσεις, που φιλοξενούσαν διακόσια πενήντα άτομα με μέσο όρο ηλικίας τα ογδόντα πέντε χρόνια. Το Σπίτι του Κορδαλλού ήταν άλλοτε η μεγαλόπρεπη κατοικία ενός μεγιστάνα της σοκολάτας, που το χάρισε στην πόλη, αφήνοντας μαζί και ένα γενναιόδωρο καταπίστευμα για την οικονομική του υποστήριξη. Αποτελούνταν από το κεντρικό μέγαρο, ένα φανταχτερό παλατάκι, όπου βρισκόνταν τα γραφεία, καθώς επίσης οι κοινόχρηστοι χώροι, μία βιβλιοθήκη, η τραπεζαρία, τα εργαστήρια και μία σειρά από όμορφα κτίσματα ντυμένα με ξύλο, που ταίριαζαν με τον φαινομενικά άγριο κήπο, που στην πραγματικότητα τον φρόντιζε ένα τάγμα κηπουρών. Τα κτίρια των ανεξάρτητων διαμερισμάτων και εκείνα που φιλοξενούσαν τους τροφίμους του δεύτερου και του τρίτου επιπέδου επικοινωνούσαν μεταξύ τους μέσω φαρδιών σκεπαστών διαδρό-

μων, έτσι που να μπορεί κανείς να μετακινείται με αναπηρικό καρότσι παραμένοντας προφυλαγμένος από τα καπρίτσια του καιρού, και με τζαμαρίες στα πλάγια, για να απολαμβάνουν οι τρόφιμοι τη φύση, το καλύτερο γιατρικό για τα βάσανα κάθε ηλικίας. Ο «Παράδεισος», ένα απομονωμένο τσιμεντένιο οικοδόμημα, θα ερχόταν σε δυσάρεστη αντίστιξη προς τα υπόλοιπα κτίρια, αν δεν ήταν καλυμμένο ολόκληρο από αναρριχητικό κισσό. Η βιβλιοθήκη και η αίθουσα των επιτραπέζιων ήταν διαθέσιμες όλες τις ώρες· το σαλόνι ομορφιάς είχε ελαστικό ωράριο και στα εργαστήρια προσφέρονταν διάφορα μαθήματα, από ζωγραφική μέχρι αστρολογία, για κείνους που ακόμα περίμεναν εκπλήξεις απ' το μέλλον. Στο «Κατάστημα των Λησμονημένων Αντικειμένων», όπως έλεγε μια επιγραφή πάνω από την πόρτα, όπου εργάζονταν εθελοντικά κάποιες κυρίες, πωλούνταν ρούχα, έπιπλα, κοσμήματα και διάφοροι άλλοι θησαυροί που παραχωρούνταν από τους τροφίμους ή είχαν ξεμείνει εκεί από τους πεθαμένους.

«Έχουμε μια καταπληκτική κινηματογραφική λέσχη. Προβάλλουμε ταινίες στη βιβλιοθήκη τρεις φορές την εβδομάδα», είπε ο Χανς Βόιτ.

«Τι είδους ταινίες;» τον ρώτησε η Ιρίνα, ελπίζοντας ότι θα ήταν με βαμπίρ ή επιστημονικής φαντασίας.

«Τις επιλέγει μια επιτροπή και γενικά προτιμούν εκείνες που έχουν να κάνουν με εγκλήματα. Λατρεύουν, για παράδειγμα, τις ταινίες του Ταραντίνο. Οι άνθρωποι εδώ γοητεύονται κάπως από τη βία, αλλά μη φοβάστε, καταλαβαίνουν ότι όλα αυτά είναι ψεύτικα και ότι οι ηθοποιοί θα εμφανιστούν και πάλι σε άλλες ταινίες, σώοι και αβλαβείς. Ας πούμε ότι είναι ένας τρόπος εκτόνωσης. Κάμποσοι από τους φιλοξενούμενούς μας φαντασιώνονται ότι δολοφονούν κάποιον, κατά κανόνα κάποιο μέλος της οικογένειάς τους».

«Κι εγώ το ίδιο», αποκρίθηκε η Ιρίνα χωρίς να διστάσει.

Πιστεύοντας ότι η νεαρή αστεieuόταν, ο Χανς Βόιτ γέλασε ευχαριστημένος. Εκτιμούσε την αίσθηση του χιούμορ στους υπαλλήλους του, σχεδόν το ίδιο όσο και το χάρισμα της υπομονής.

Στο πάρκο με τα μεγάλα δέντρα πηγαινοέρχονταν δίχως φόβο κάμποσοι σκίουροι και ένας ασυνήθιστα μεγάλος αριθμός από ελάφια. Ο Χανς Βόιτ τής εξήγησε ότι τα θηλυκά πήγαιναν εκεί για να γεννήσουν και να μεγαλώσουν τα μικρά τους μέχρι να μπορούν να τα βγάλουν πέρα μόνα τους, και ότι οι εκτάσεις του ιδρύματος αποτελούσαν επίσης καταφύγιο για τα πουλιά, κυρίως τους κορυδαλλούς, απ' τους οποίους είχε πάρει και το όνομά του το ίδρυμα: Σπίτι του Κορυδαλλού. Υπήρχαν κάμποσες κάμερες στρατηγικά τοποθετημένες για να κατασκοπεύουν τα ζώα στο φυσικό τους περιβάλλον και παρεμπιπτόντως τους γέροντες που ενδεχομένως να χάνονταν ή να πάθαιναν κανένα ατύχημα, αλλά το Σπίτι του Κορυδαλλού δεν είχε άλλα μέτρα ασφαλείας. Τη μέρα οι πόρτες παρέμεναν ανοιχτές και υπήρχαν μόνο δυο άοπλοι φρουροί που περιπολούσαν. Ήταν δύο συνταξιούχοι αστυνομικοί, εβδομήντα και εβδομήντα τεσσάρων ετών αντίστοιχα. Δε χρειαζόταν τίποτα παραπάνω, γιατί κανένας εγκληματίας δε θα έχανε τον καιρό του πηγαίνοντας να κλέψει γέροντες χωρίς χρήματα. Διασταυρώθηκαν με δυο γυναίκες σε αναπηρικά καροτσάκια, με μια ομάδα γερόντων που κουβαλούσαν καβαλέτα και κοντιά με χρώματα για ένα μάθημα στο ύπαιθρο και με μερικούς τροφίμους που είχαν βγάλει βόλτα κάτι σκυλιά τόσο ταλαίπωρα όσο και οι ίδιοι. Οι εκτάσεις του ιδρύματος συνόρευαν με τον κόλπο, κι όταν ανέβαινε η παλίρροια, μπορούσε κανείς να κάνει βόλτα με καγιάκ, πράγμα που όντως έκαναν κάποιοι από τους τροφίμους που βα-

στούσαν ακόμα τα κότσια τους. «Έτσι θα μου άρεσε να ζω», αναστέναξε η Ιρίνα, εισπνέοντας αχόρταγα το γλυκό άρωμα απ' τα πεύκα και τις δάφνες και συγκρίνοντας εκείνες τις ευχάριστες εγκαταστάσεις με τα ανθυγιεινά καταγώγια όπου περιφερόταν η ίδια από τα δεκαπέντε της χρόνια.

«Και τέλος, δεσποινίς Μπαζίλι, πρέπει να σας αναφέρω τα δύο φαντάσματα, γιατί κατά πάσα πιθανότητα θα είναι το πρώτο πράγμα για το οποίο θα σας μιλήσουν οι Αϊτινοί υπάλληλοί μας».

«Δεν πιστεύω στα φαντάσματα, κύριε Βόιτ».

«Σας συγχαίρω. Ούτε κι εγώ πιστεύω. Στο Σπίτι του Κορυνδαλλού έχουμε το φάντασμα μιας νεαρής γυναίκας που φοράει ένα φουστάνι με ρόδινα πέπλα κι ενός παιδιού περίπου τριών ετών. Είναι η Έμιλι, η κόρη του μεγιστάνα της σοκολάτας. Η καημένη η Έμιλι πέθανε από τον καημό της όταν πνίγηκε ο γιος της στην πισίνα, στα τέλη της δεκαετίας του '40. Έπειτα απ' αυτό ο μεγιστάνας εγκατέλειψε το σπίτι και έφτιαξε το ίδρυμα».

«Ο μικρός πνίγηκε στην πισίνα που μου δείξατε;»

«Ναι, σ' αυτήν ακριβώς. Και κανένας άλλος δεν έχει πεθάνει εκεί πέρα, απ' όσο ξέρω».

Η Ιρίνα σύντομα θα αναθεωρούσε τις απόψεις της για τα φαντάσματα, γιατί θα ανακάλυπτε ότι πολλοί από τους ηλικιωμένους συνοδεύονταν διαρκώς από τους νεκρούς τους. Η Έμιλι και ο γιος της δεν ήταν τα μόνα πνεύματα που κατοικούσαν εκεί.

Την επόμενη μέρα, νωρίς το πρωί, η Ιρίνα παρουσιάστηκε στη δουλειά φορώντας το καλύτερο τζιν της και ένα διακριτικό μπλουζάκι. Διαπίστωσε ότι η ατμόσφαιρα στο Σπίτι του

Κορυδαλλού ήταν χαλαρή, χωρίς να φτάνει και στην αμέλεια. Έμοιαζε περισσότερο με φοιτητική εστία παρά με γηροκομείο. Το φαγητό ήταν αντίστοιχο μ' εκείνο οποιουδήποτε αξιοπρεπούς εστιατορίου της Καλιφόρνια: βιολογικό στο πλαίσιο του δυνατού. Οι εργαζόμενοι ήταν αποτελεσματικοί, ενώ οι φροντιστές και οι νοσοκόμες ήταν όσο πιο ευγενικοί και συμπαθείς μπορεί να περιμένει κανείς σ' αυτές τις περιπτώσεις. Μέσα σε λίγες μέρες είχε μάθει τα ονόματα και τα καπρίτσια των συναδέλφων της, όπως και των τροφίμων που είχε υπ' ευθύνη της. Οι φράσεις που είχε καταφέρει να απομνημονεύσει στα ισπανικά και τα γαλλικά τη βοήθησαν να κερδίσει την εκτίμηση του προσωπικού, που καταγόταν σχεδόν αποκλειστικά από το Μεξικό, τη Γουατεμάλα και την Αϊτή. Ο μισθός δεν ήταν και πολύ υψηλός για τη σκληρή δουλειά που έκαναν, ελάχιστοι όμως έδειχναν δυσαρεστημένοι. «Τις γιαγιούλες πρέπει να τις κανακεύεις, δείχνοντάς τους όμως πάντα σεβασμό. Το ίδιο και τους γεράκους, αλλά αυτούς δεν πρέπει να τους εμπιστεύεσαι πολύ, γιατί γίνονται άτακτοι», της συνέστησε η Λουπίτα Φαρίας, μια κοντούλα με φάσα που θύμιζε γλυπτό των Ολμέκων, προϊσταμένη του τμήματος καθαριότητας. Καθώς δούλευε εδώ και τριάντα δύο χρόνια στο Σπίτι του Κορυδαλλού και είχε πρόσβαση στα δωμάτια, η Λουπίτα ήξερε πολύ καλά όλους τους τροφίμους, γνώριζε τη ζωή τους, μάντευε τις αδιαθεσίες τους και τους συντρόφευε στα βάσανά τους.

«Και προσοχή στην κατάθλιψη, Ιρίνα. Είναι πολύ συνηθισμένο πράγμα εδώ πέρα. Αν δεις κανέναν να απομονώνεται, να κυκλοφορεί θλιμμένος, να μένει στο κρεβάτι άκεφος ή να σταματάει να τρώει, να έρθεις τρέχοντας να με ειδοποιήσεις – το κατάλαβες;»

«Και τι κάνεις σ' αυτές τις περιπτώσεις, Λουπίτα;»

«Εξαρτάται. Τους χαϊδεύω –αυτό πάντα τους αρέσει, γιατί οι γέροντες δεν έχουν κανέναν να τους αγγίζει– και τους ξεγελάω με κάποια από τα σίριαλ της τηλεόρασης· κανένας δε θέλει να πεθάνει πριν δει το τέλος. Κάποιοι νιώθουν καλύτερα με τις προσευχές, αλλά έχουμε και πολλούς άθεους εδώ κι αυτοί δεν προσεύχονται. Το σημαντικότερο είναι να μην τους αφήσεις μόνους. Αν δεν είμαι εύκαιρη εγώ, να ειδοποιήσεις την Κάθι· αυτή ξέρει τι να κάνει».

Η γιατρός Κάθριν Χοπ, τρόφιμος του δεύτερου επιπέδου, ήταν η πρώτη που είχε καλωσορίσει την Ιρίνα εκ μέρους της κοινότητας. Στα εξήντα οκτώ της χρόνια ήταν η νεότερη απ' όλους τους τροφίμους. Από τότε που είχε καθηλωθεί σε αναπηρικό καρότσι, είχε διαλέξει τη φροντίδα και τη συντροφιά που πρόσφερε το Σπίτι του Κορυδαλλού, όπου έμενε εδώ και δύο χρόνια. Και μέσα σ' αυτό το διάστημα είχε γίνει η ψυχή του ιδρύματος.

«Οι ηλικιωμένοι άνθρωποι έχουν περισσότερη πλάκα απ' όλους. Έχουν ζήσει πολλά, λένε ό,τι τους κάνει κέφι και δε δίνουν δεκάρα για τη γνώμη των άλλων. Ποτέ δε θα βαρεθείς εδώ», είπε στην Ιρίνα. «Οι τρόφιμοί μας είναι άνθρωποι μορφωμένοι, και εφόσον τους το επιτρέπει η υγεία τους, συνεχίζουν να μαθαίνουν και να πειραματίζονται. Σ' ετούτη την κοινότητα βρίσκει κανείς πολλά ερεθίσματα και μπορεί να αποφύγει τη χειρότερη κατάρα των γηρατειών· τη μοναξιά».

Η Ιρίνα ήταν ήδη ενήμερη για τις προοδευτικές απόψεις των ανθρώπων στο Σπίτι του Κορυδαλλού, γνωστές τοις πάσι, αφού κάμποσες φορές είχαν βγει στις ειδήσεις. Υπήρχε μεγάλη λίστα αναμονής για να μπει κανείς στο ίδρυμα και οι ενδιαφερόμενοι έπρεπε να περιμένουν κάμποσα χρόνια – θα περίμεναν ακόμα περισσότερα αν πολλοί από τους υποψήφιους δεν πέθαιναν πριν την ώρα τους. Εκείνοι οι γέροντες

αποτελούσαν τρανή απόδειξη ότι η ηλικία, με τους περιορισμούς της, δε σ' εμποδίζει απαραίτητα να διασκεδάξεις ή να συμμετέχεις στις εξελίξεις της ζωής. Αρκετοί από αυτούς, ενεργά μέλη της κίνησης «Ηλικιωμένοι για την Ειρήνη», μαζεύονταν τα πρωινά της Παρασκευής να διαδηλώσουν ενάντια στις αυθαιρεσίες και τις αδικίες του κόσμου, κυρίως της αμερικανικής αυτοκρατορίας, για την οποία ένιωθαν υπεύθυνοι. Οι ακτιβιστές, μεταξύ των οποίων φιγουράριζε και μια κυρία που είχε πατήσει τα εκατό, συναντιόνταν σε μια γωνία της πλατείας της γειτονιάς απέναντι από το αστυνομικό τμήμα, με τα μπαστούνια τους, τα πι και τα καρτσάκια τους, κρατώντας πλακάτ ενάντια στον πόλεμο ή την υπερθέρμανση του πλανήτη, ενώ οι περαστικοί τους έδειχναν τη συμπαραστάσή τους κορνάροντας από τα αυτοκίνητά τους ή υπογράφοντας τα κείμενα διαμαρτυρίας που έβαζαν μπροστά τους εκείνα τα οργισμένα γερόντια. Αρκετές φορές οι διαδηλωτές είχαν εμφανιστεί στις ειδήσεις, ενώ η αστυνομία γινόταν ρεζίλι καθώς προσπαθούσε να τους διαλύσει εκτοξεύοντας απειλές για ρίψη δακρυγόνων, που ποτέ δεν πραγματοποιούνταν. Συγκινημένος ο Χανς Βόιτ είχε δείξει στην Ιρίνα μια πλάκα που είχαν στήσει στο πάρκο προς τιμήν ενός μουσικού ενενήντα επτά ετών, ο οποίος είχε πεθάνει το 2006 στήθος στα πόδια του, κάτω απ' τον ήλιο, ύστερα από βαρύ εγκεφαλικό επεισόδιο που έπαθε ενόσω διαδήλωνε ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ.

Η Ιρίνα είχε μεγαλώσει σε ένα χωριό της Μολδαβίας όπου κατοικούσαν γέροι και παιδιά. Σε όλους έλειπαν τα δόντια – οι πρώτοι τα είχαν χάσει λόγω φθοράς και οι δεύτεροι επειδή άλλαζαν τα παιδικά. Σκέφτηκε τους παππούδες της και –όπως τόσες και τόσες φορές τα τελευταία χρόνια– μετάνιωσε που τους είχε εγκαταλείψει. Στο Σπίτι του Κορνδαλλού

τής παρουσιαζόταν η ευκαιρία να προσφέρει σε άλλους αυτό που δεν μπόρεσε να προσφέρει σ' εκείνους, και με αυτόν τον σκοπό κατά νου, βάλθηκε να φροντίζει τους ανθρώπους που είχε υπ' ευθύνη της. Σύντομα τους κέρδισε όλους, καθώς και κάμποσους του πρώτου επιπέδου, τους ανεξάρτητους.

Ευθύς εξαρχής της τράβηξε την προσοχή η Άλμα Μπελάσκο. Ξεχώριζε από τις άλλες γυναίκες λόγω της αριστοκρατικής συμπεριφοράς της και του μαγνητικού πεδίου που θαρρείς και την απομόνωνε από τους υπόλοιπους κοινούς θνητούς. Η Λουπίτα Φαριάς τη διαβεβαίωνε ότι η Μπελάσκο δεν ταίριαζε στο Σπίτι του Κορδαλλού, ότι λίγο θα κρατούσε η διαμονή της εκεί και ότι σύντομα θα ερχόταν να την πάρει ο ίδιος οδηγός που την είχε φέρει με μια Mercedes Benz. Αλλά οι μήνες περνούσαν και τίποτα τέτοιο δε συνέβαινε. Η Ιρίνα παρατηρούσε την Άλμα Μπελάσκο από απόσταση, γιατί ο Χανς Βόιτ την είχε προστάξει να μένει συγκεντρωμένη στις υποχρεώσεις της απέναντι στους ανθρώπους του δεύτερου και τρίτου επιπέδου και να μη χάνει τον χρόνο της με τους ανεξάρτητους. Έτσι κι αλλιώς ήταν πολύ απασχολημένη με τη φροντίδα των πελατών –δεν τους έλεγαν ασθενείς– και με το να μαθαίνει τις λεπτομέρειες της καινούργιας της δουλειάς. Ως μέρος της εκπαίδευσής της έπρεπε, εκτός των άλλων, να μελετήσει τα βίντεο με τις πρόσφατες κηδείες: μιας Εβραίας βουδίστριας και ενός μετανοημένου αγνωστικιστή. Η Άλμα Μπελάσκο, από την πλευρά της, δε θα πρόσεχε ποτέ την Ιρίνα, αν οι περιστάσεις δεν την καθιστούσαν σύντομα το πιο αμφιλεγόμενο πρόσωπο της κοινότητας.

Ο Γάλλος

Στο Σπίτι του Κορνδαλλού, όπου οι γυναίκες ήταν τραγικά περισσότερες, ο Ζακ Ντεβίν θεωρούνταν το αστέρι, ο μοναδικός ωραίος άντρας ανάμεσα στους είκοσι οκτώ του ιδρύματος. Τον αποκαλούσαν «ο Γάλλος», όχι επειδή είχε γεννηθεί στη Γαλλία, αλλά λόγω των εξαιρετικών του τρόπων –άφηνε τις κυρίες να περνάνε πρώτες, τους τραβούσε την καρδέκλα για να καθίσουν, δεν κυκλοφορούσε ποτέ με το φερμουάρ του παντελονιού του κατεβασμένο– και επειδή ήξερε να χορεύει, παρά την πονεμένη του πλάτη. Βάδιζε στητός κι ευθυτενής στα ενενήντα του χρόνια χάρη σε λάμες, βίδες και παξιμάδια που υποστήριζαν τη σπονδυλική του στήλη· στο κεφάλι του είχαν απομείνει λίγα απ’ τα σγουρά του μαλλιά και ήξερε να παίζει χαρτιά, κλέβοντας με μεγάλη άνεση. Ήταν υγιής σωματικά, πέρα από την κοινή αρθρίτιδα, την υψηλή του πίεση και την αναπόφευκτη κώφωση που έρχεται με τον χειμώνα της ζωής, και τα είχε τετρακόσια, αν και μερικές φορές δεν μπορούσε να θυμηθεί αν είχε φάει για μεσημέρι· γι’ αυτό βρισκόταν στο δεύτερο επίπεδο, όπου του προσφερόταν η αναγκαία φροντίδα. Είχε έρθει στο Σπίτι του Κορνδαλλού μαζί με την τρίτη σύζυγό του, η οποία έμει-

νε εκεί μόνο τρεις εβδομάδες, πριν πεθάνει χτυπημένη στον δρόμο από έναν αφηρημένο ποδηλάτη. Ο Γάλλος ξεκινούσε τη μέρα του νωρίς νωρίς: πλενόταν, ντυνόταν και ξυριζόταν με τη βοήθεια του Ζαν Ντανιέλ, ενός φροντιστή από την Αϊτή, διέσχιζε τον χώρο στάθμευσης στηριγμένος στο μπαστούνι του, προσέχοντας πολύ τους ποδηλάτες, και πήγαινε στο *Starbucks* της γωνίας για να πιει το πρώτο από τα πέντε φλιτζάνια καφέ της μέρας. Είχε πάρει διαζύγιο μία φορά, είχε χηρέψει άλλες δύο και ποτέ δεν του είχαν λείψει οι ερωμένες, τις οποίες γοήτευε με τα μαγικά του κόλπα. Κάποια στιγμή, πριν από λίγο καιρό, είχε υπολογίσει ότι είχε ερωτευτεί εξήντα επτά φορές. Έγραψε στο σημειωματάριό του τον αριθμό για να μην τον ξεχάσει, αφού τα πρόσωπα και τα ονόματα εκείνων των τυχερών γυναικών σβήνονταν ήδη απ' τη μνήμη του. Είχε κάμποσα παιδιά με τις νόμιμες συζύγους του κι άλλο ένα από μια κρυφή του περιπέτεια με μια γυναίκα που το όνομά της δε θυμόταν, χάρια τα ανίψια, αχάριστα όλα τους, που μετρούσαν τις μέρες για να τον δουν να φεύγει για τον άλλο κόσμο και να τον κληρονομήσουν. Λεγόταν πως είχε μια μικρή περιουσία, φτιαγμένη με μεγάλη τόλμη και λίγους ενδοιασμούς. Ο ίδιος άλλωστε ομολογούσε, χωρίς ίχνος μεταμέλειας, ότι είχε περάσει ένα διάστημα στη φυλακή, όπου απέκτησε κάτι πειρατικά τατουάζ στα μπράτσα –που με τη χαλάρωση του δέρματος, τις κηλίδες και τις ρυτίδες είχαν χάσει το σχήμα τους– και κέρδισε αξιόλογα ποσά σπεκουλάροντας με τις οικονομίες των δεσμοφυλάκων.

Παρά το ενδιαφέρον κάμποσων κυριών στο Σπίτι του Κορδαλλού, που δεν του άφηνε και μεγάλο περιθώριο για ερωτικά παιχνίδια, ο Ζακ Ντεβίν κόλλησε πάνω στην Ιρίνα Μπαζίλι από την πρώτη στιγμή που την είδε να περιφέρεται με το σημειωματάριό της και τον τουρλωπό της πισινό. Η κοπέλα

δεν είχε ούτε σταγόνα λατινοαμερικανικό αίμα, οπότε εκείνος ο πισινός μουλάτας ήταν ένα θαύμα της φύσης, διαβερβαίωνε τους πάντες ο Ζακ μετά το πρώτο μαρτίι, παραξενεμένος που κανένας άλλος δεν το καταλάβαινε. Είχε περάσει τα καλύτερά του χρόνια κάνοντας δουλειές μεταξύ Πουέρτο Ρίκο και Βενεζουέλας, όπου είχε επιδοθεί στο να αποτιμά την ομορφιά των γυναικών βλέποντάς τες από πίσω. Εκείνα τα επικά καπούλια είχαν εντυπωθεί για πάντα στον νου του· τα ονειρευόταν, τα έβλεπε παντού μπροστά του, ακόμα και σ' ένα τόσο απρόσφορο μέρος όπως το Σπίτι του Κορुδαλλού και σε μια γυναίκα τόσο αδύνατη όσο η Ιρίνα. Η ζωή του ως γέροντα, δίχως σχέδια ή φιλοδοξίες, γέμιζε άξαφνα από κείνον τον όψιμο και απόλυτο έρωτα, διαταράσσοντας τη γαλήνη της ρουτίνας. Λίγο καιρό μετά τη γνωριμία τους, της έδειξε τον ενθουσιασμό του με μια καρφίτσα σε σχήμα σκαραβαίου από τοπάτζια και μπριγιάν, ένα από τα λιγοστά κοσμήματα των συγχωρεμένων συζύγων του που είχε σώσει από την απληστία των κληρονόμων. Η Ιρίνα δεν ήθελε να το δεχτεί, αλλά η άρνησή της έστειλε την αρτηριακή πίεση του ερωτευμένου στα ύψη και αναγκάστηκε να τον συνοδεύσει η ίδια στα επείγοντα όπου έμεινε μαζί του όλη τη νύχτα. Με τον ορό να κυλάει στις φλέβες του, ο Ζακ Ντεβίν, ανάμεσα σε αναστεναγμούς και μαλώματα, της ομολόγησε τα ανιδιοτελή και πλατωνικά του αισθήματα. Ήθελε μόνο τη συντροφιά της, να απολαμβάνουν τα μάτια του τη νιότη και την ομορφιά της, να ακούει τη λαγαρή φωνή της, να φαντάζεται πως κι εκείνη τον αγαπούσε, έστω και σαν κόρη του. Μπορούσε να τον αγαπάει και σαν προπάππο της.

Την άλλη μέρα το απόγευμα, γυρίζοντας στο Σπίτι του Κορुδαλλού, ενώ ο Ζακ Ντεβίν απολάμβανε τελετουργικά το μαρτίι του, η Ιρίνα, με μάτια κόκκινα και με γαλάζιους κύ-

κλους λόγω της νύχτας που είχε περάσει άυπνη, εκμυστηρεύτηκε το όλο μπλέξιμο στη Λουπίτα Φαρίας.

«Ε, δεν είναι και τίποτα το καινούργιο, κορίτσι μου. Κάθε τόσο τσακώνουμε τους τροφίμους σε ξένα κρεβάτια, όχι μόνο τους παππούδες, αλλά και τις κυρίες. Λόγω της έλλειψης ανδρών, οι καημένες είναι αναγκασμένες να βολεύονται με ό,τι υπάρχει. Όλοι οι άνθρωποι έχουν ανάγκη από λίγη συντροφιά».

«Στην περίπτωση του κυρίου Ντεβίν, μιλάμε για πλατωνικό έρωτα, Λουπίτα».

«Δεν ξέρω τι είναι αυτό που μου λες, αλλά αν είναι αυτό που φαντάζομαι, μην τον πιστεύεις. Ο Γάλλος έχει ένα εμφύτευμα στο πουλί του, ένα πράγμα σαν πλαστικό λουκάνικο, που φουσκώνει από μια μικρή τρύπα κρυμμένη στα μπαλάκια του».

«Μα τι λες τώρα, Λουπίτα!» είπε γελώντας η Ιρίνα.

«Αυτό που ακούς. Σ' το ορκίζομαι. Εγώ δεν το έχω δει, αλλά ο Γάλλος έκανε μια επίδειξη στον Ζαν Ντανιέλ. Ήταν εντυπωσιακό».

Η καλή γυναίκα πρόσθεσε, προκειμένου να δια φωτίσει την Ιρίνα, κάτι που είχε παρατηρήσει κατά τη διάρκεια των πολλών χρόνων εργασίας της στο Σπίτι του Κορυδαλλού, ότι η ηλικία, από μόνη της, δεν κάνει κανέναν καλύτερο ή πιο σοφό, παρά μονάχα τονίζει ακόμα πιο πολύ αυτό που ήταν ο καθένας πάντα.

«Όποιος είναι τσιγκούνης δε γίνεται γενναιόδωρος με τα χρόνια, Ιρίνα, αλλά ακόμα πιο τσιγκούνης. Σίγουρα ο Ντεβίν ήταν πάντα ένας ακόλαστος και γι' αυτό τώρα είναι πρόνογερρος», κατέληξε.

Δεδομένου ότι δεν μπορούσε να επιστρέψει την καρφίτσα με τον σαραβαίο στον θαυμαστή της, η Ιρίνα την πήγε στον

Χανς Βόιτ, ο οποίος την ενημέρωσε ότι απαγορευόταν αυστηρά να δέχεται φιλοδωρήματα ή δώρα. Ο κανονισμός αυτός δεν ίσχυε για τα αγαθά που δεχόταν το Σπίτι του Κορυνδαλλού από τους ετοιμοθάνατους, ούτε για τις δωρεές που γίνονταν κάτω απ' το τραπέζι προκειμένου να μπει κάποιος συγγενής στην κορυφή της λίστας αναμονής ώστε να εισαχθεί στο ίδρυμα, αλλά γι' αυτά δεν έγινε κουβέντα. Ο διευθυντής πήρε το τρομερό σκαθάρι από τοπάτζια για να το επιστρέψει στον νόμιμο κάτοχό του, όπως είπε, και στο μεταξύ το έχωσε σ' ένα συρτάρι στο γραφείο του.

Μία εβδομάδα αργότερα, ο Ζακ Ντεβίν έδωσε στην Ιρίνα εκατόν εξήντα δολάρια σε χαρτονομίσματα των είκοσι κι αυτή τη φορά η κοπέλα πήγε κατευθείαν να βρει τη Λουπίτα Φαρίας, που ήταν οπαδός των απλών λύσεων: τα έβαλε πίσω στο κουτί των πούρων όπου φύλαγε ο επίδοξος εραστής τα μετρητά του, σίγουρη πως εκείνος δε θα θυμόταν ότι τα είχε πάρει από κει ούτε πόσα κρατούσε. Έτσι η Ιρίνα έλυσε το πρόβλημα με τα φιλοδωρήματα, αλλά όχι κι εκείνο των φλογερών επιστολών του Ζακ Ντεβίν, τις προσκλήσεις του για δείπνα σε ακριβά εστιατόρια, την ατέλειωτη σειρά από αφορμές για να την καλεί στο δωμάτιό του και να της αφηγείται υπερβάλλοντας επιτυχίες που ποτέ δεν είχε, και τέλος την πρόταση γάμου που της έκανε. Ο Γάλλος, τόσο επιδέξιος στο παιχνίδι της αποπλάνησης, είχε γυρίσει πίσω στα χρόνια της εφηβείας του, με το επώδυνο φορτίο της συστολής της νιότης, και αντί να της κάνει την πρότασή του ο ίδιος αυτοπροσώπως, της έδωσε ένα γράμμα απολύτως ευανάγνωστο, γιατί το είχε γράψει στον υπολογιστή του. Ο φάκελος περιείχε δυο σελίδες γεμάτες υπεκφυγές, μεταφορές και επαναλήψεις, που μπορούσαν να συνοψιστούν στα εξής: η Ιρίνα είχε αναεώσει την ενέργειά του και τη λαχτάρα του να ζήσει, εκείνος

μπορούσε να της προσφέρει μεγάλη άνεση, στη Φλόριντα για παράδειγμα, όπου πάντα έκαιγε ο ήλιος, κι όταν χήρευε, θα ήταν οικονομικά εξασφαλισμένη. Όπως κι αν έβλεπε κανείς την πρότασή του, εκείνη θα έβγαине κερδισμένη –έτσι έγγραφε–, αφού η διαφορά ηλικίας μεταξύ τους αποτελούσε πλεονέκτημα για την ίδια. Η υπογραφή ήταν μια αξεδιάλυτη μωτζίουρα. Η κοπέλα απέφυγε να ενημερώσει τον διευθυντή, φοβούμενη ότι θα την πετούσε στον δρόμο, κι άφησε αναπάντητη την επιστολή, με την ελπίδα ότι θα σβηνόταν απ' τη μνήμη του επίδοξου αρραβωνιαστικού, αλλά αυτή τη φορά, κατ' εξαίρεση, η βραχεία μνήμη του Ζακ Ντεβίν λειτούργησε θαυμάσια. Έχοντας ξαναανιώσει χάρη στο ερωτικό του πάθος, συνέχισε να της στέλνει γράμματα ολοένα και πιο πειστικά, ενώ εκείνη προσπαθούσε να τον αποφεύγει, προσευχόμενη στην Αγία Παρασκευή να στραφεί η προσοχή του γέροντα προς τις ογδοηκονταετείς κυρίες που τον κυνηγούσαν.

Η κατάσταση ολοένα και εντεινόταν και σύντομα θα γινόταν πια αδύνατο το να μείνει κρυφή, αν δεν προέκυπτε ένα ανέλπιστο γεγονός που έθεσε τέλος στη ζωή του Ζακ Ντεβίν και παρεμπιπτόντως στο δίλημμα της Ιρίνα. Εκείνη την εβδομάδα ο Γάλλος είχε φύγει μια δυο φορές με ταξί χωρίς να δώσει εξηγήσεις, πράγμα ασυνήθιστο στην περίπτωσή του, γιατί χανόταν εύκολα στον δρόμο. Ανάμεσα στα καθήκοντα της Ιρίνα ήταν και να τον συνοδεύει, αλλά εκείνος έφευγε κρυφά, δίχως να λέει κουβέντα για τις προθέσεις του. Η δεύτερη εκείνη εξόρμηση θα πρέπει να έβαλε σε δοκιμασία τις αντοχές του, γιατί επέστρεψε στο Σπίτι του Κορδαλλού τόσο χαμένος κι αποκαμωμένος, που χρειάστηκε να τον κατεβάσει από το αυτοκίνητο ο οδηγός του ταξί, κουβαλώντας τον κυριολεκτικά στα χέρια, και να τον παραδώσει στην υπεύθυνη υποδοχής λες κι ήταν δέμα.

«Τι πάθατε, κύριε Ντεβίν;» τον ρώτησε η γυναίκα.

«Δεν ξέρω, δεν ήμουν εκεί», της αποκρίθηκε.

Αφού τον εξέτασε και διαπίστωσε ότι η αρτηριακή του πίεση ήταν φυσιολογική, ο γιατρός που είχε βάρδια θεώρησε πως δεν άξιζε τον κόπο να τον στείλουν και πάλι στο νοσοκομείο και του είπε να μείνει δυο μέρες στο κρεβάτι και να ξεκουραστεί, ενώ συγχρόνως ενημέρωσε τον Χανς Βόιτ ότι η νοητική κατάσταση του Ζακ Ντεβίν δεν του επέτρεπε πλέον να μένει στο δεύτερο επίπεδο, ότι είχε έρθει η ώρα να τον μετακινήσουν στο τρίτο, όπου θα του παρεχόταν διαρκής φροντίδα. Την επόμενη μέρα ο διευθυντής ετοιμαζόταν να ανακοινώσει την αλλαγή στον Ντεβίν, καθήκον που πάντα του άφηγε μια πικρή γεύση στον ουρανίσκο, γιατί όλοι ήξεραν ότι το τρίτο επίπεδο ήταν ο προθάλαμος του «Παραδείσου», του επιπέδου δίχως επιστροφή, αλλά τότε τον διέκοψε ο Ζαν Ντανιέλ, ο Αϊτινός υπάλληλος, που με πρόσωπο αλλοιωμένο από την ταραχή τού ανακοίνωσε ότι είχε βρει τον Ζακ Ντεβίν άκαμπο και παγωμένο όταν είχε πάει να τον βοηθήσει να ντυθεί. Ο γιατρός πρότεινε να γίνει αυτοψία, αφού κατά την εξέταση της προηγούμενης μέρας δεν είχε προσέξει τίποτα που να δικαιολογεί αυτή τη δυσάρεστη έκπληξη, αλλά ο Χανς Βόιτ ήταν αντίθετος: γιατί να διασπείρουν υποψίες για κάτι τόσο αναμενόμενο όπως ο θάνατος ενός ανθρώπου ενενήντα ετών; Μια αυτοψία θα μπορούσε να κηλιδώσει την κατά τα άλλα άσπιλη υπόληψη του Σπιτιού του Κορδαλλού. Η Ιρίνα, όταν έμαθε τι είχε συμβεί, έκλαψε κάμποσο, γιατί θέλοντας και μη τον είχε αγαπήσει εκείνον τον αξιοθρήνητο Ρωμαίο, αλλά δεν μπόρεσε να αποφύγει κι ένα αίσθημα ανακούφισης που είχε γλιτώσει από το στενό του μαρκάρισμα, αλλά και ντροπής για την ανακούφιση που είχε νιώσει.

Ο θάνατος του Γάλλου ένωσε την ομάδα των θαυμαστριών του στο πένθος που θα αναλογούσε σε μια χήρα, αλλά δε χάθηκαν την παρηγοριά τού να οργανώσουν την κηδεία του, γιατί οι συγγενείς του μακαρίτη επέλεξαν την εύκολη λύση της αποτέφρωσης όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

Ο άνθρωπος θα ξεχνιόταν γρήγορα, ακόμα κι από τις θαυμάστριές του, αν η οικογένειά του δεν εξαπέλυε σωστή καταιγίδα. Αφού σκόρπισαν τις στάχτες του δίχως συναισθηματισμούς και λοιπές εκδηλώσεις, οι υποψήφιοι κληρονόμοι διαπίστωσαν ότι όλα τα υπάρχοντα του γέροντα είχαν κληροδοτηθεί σε κάποια Ιρίνα Μπαζίλι. Σύμφωνα με το σύντομο σημείωμα που βρέθηκε μαζί με τη διαθήκη, η Ιρίνα τού είχε προσφέρει στοργή κατά το τελευταίο διάστημα της μακράς ζωής του και γι' αυτό άξιζε να τον κληρονομήσει. Ο δικηγόρος του Ζακ Ντεβίν τούς εξήγησε πως ο πελάτης του του είχε υποδείξει διά τηλεφώνου τις αλλαγές που έπρεπε να γίνουν στη διαθήκη κι έπειτα είχε πάει δύο φορές ο ίδιος στο γραφείο του, πρώτα για να ελέγξει τα έγγραφα κι έπειτα για να τα υπογράψει ενώπιον συμβολαιογράφου, κι ότι είχε φανεί πολύ σίγουρος για το τι ήθελε. Οι συγγενείς κατηγόρησαν τη διεύθυνση του Σπιτιού του Κορυδαλλού για αμέλεια ενώπιον της νοητικής κατάστασης του γέροντα, ενώ την Ιρίνα Μπαζίλι ότι τον είχε κλέψει ενεργώντας με δόλο. Ανακοίνωσαν την απόφασή τους να προσβάλουν τη διαθήκη, να καταγγείλουν τον δικηγόρο ως ανίκανο, τον συμβολαιογράφο ως συνεργό και το Σπίτι του Κορυδαλλού για πρόκληση υλικής και ηθικής βλάβης. Ο Χανς Βόιτ δέχτηκε το τσούρμο των αγανακτισμένων συγγενών με την ηρεμία και την ευγένεια που είχε αποκτήσει κατά τη διάρκεια της μακράς θητείας του στη διεύθυνση του ιδρύματος, ενώ μέσα του έβραζε από οργή. Δεν περίμενε τέτοια αγύρτικη συμπεριφορά από την Ιρί-

να Μπαζίλι, για την οποία πίστευε πως δε θα μπορούσε να σκοτώσει ούτε μύγα, αλλά τελικά η ζωή πάντα σε διδάσκει – εν προκειμένω ότι δεν έπρεπε να εμπιστευεται κανείς κανέναν. Παίρνοντας παράμερα τον δικηγόρο, τον ρώτησε για τι ποσό επρόκειτο κι αποδείχτηκε πως η περιουσία του ήταν όλη κι όλη κάτι άγωνα χωράφια στο Νέο Μεξικό και μετοχές σε διάφορες εταιρείες, των οποίων η αξία έμενε να υπολογιστεί. Το συνολικό ποσό σε μετρητά ήταν ανάξιο λόγου.

Ο διευθυντής ζήτησε είκοσι τέσσερις ώρες προκειμένου να διαπραγματευτεί μια λύση που θα κόστιζε λιγότερο από τη δικαστική και κάλεσε επιτακτικά την Ιρίνα στο γραφείο του. Σκεφτόταν να χειριστεί το όλο μπλέξιμο όσο πιο διακριτικά γινόταν. Δεν τον συνέφερε να τσακωθεί μ' εκείνη την κατεργάρα, όταν όμως βρέθηκε απέναντί της, έχασε τον έλεγχο.

«Θα 'θελα να 'ξερα πώς στο διάβολο κατάφερες να ξεγελάσεις τον γέρο!» της ρίχτηκε.

«Για ποιον γέρο λέτε, κύριε Βόιτ;»

«Για ποιον άλλο; Για τον Γάλλο βέβαια! Πώς μπόρεσε να γίνει κάτι τέτοιο κάτω από τη μύτη μου;»

«Συγγνώμη, δε σας είπα τίποτα για να μη σας ανησυχίσω – πίστευα πως το πρόβλημα θα λυνόταν από μόνο του.»

«Ναι, και είδες τι ωραία που λύθηκε! Τι να πω εγώ τώρα στην οικογένειά του;»

«Δε χρειάζεται να μάθουν τίποτα αυτοί, κύριε Βόιτ. Οι ηλικιωμένοι ερωτεύονται, το ξέρετε, αλλά οι άνθρωποι έξω σοκάρονται με κάτι τέτοια.»

«Κοιμήθηκες με τον Ντεβίν;»

«Όχι βέβαια! Πώς σας πέρασε απ' τον νου;»

«Ε, τότε δεν καταλαβαίνω τίποτα. Γιατί σε όρισε γενική κληρονόμο του;»

«Τι πράγμα;»

Τότε ο Χανς Βόιτ κατάλαβε ότι η Ιρίνα Μπαζίλι δεν υποπευόταν τις προθέσεις του άντρα κι ότι ήταν αυτή που είχε εκπλαγεί περισσότερο με τη διαθήκη. Ήθελε να την προειδοποιήσει ότι θα δυσκολευόταν πολύ να βγάλει κάτι απ' αυτή την ιστορία, γιατί οι νόμιμοι κληρονόμοι θα διεκδικούσαν ακόμα και την τελευταία δεκάρα, αλλά εκείνη του δήλωσε ευθέως ότι δεν ήθελε τίποτα, γιατί θα ήταν χρήματα αποκτημένα με λάθος τρόπο και θα της έφεραν κακοτυχία. Ο Ζακ Ντεβίν τα είχε χαμένα, είπε, όπως μπορούσε να διαβεβαιώσει ο καθένας που τον είχε γνωρίσει στο Σπίτι του Κορυδαλλού. Το καλύτερο θα ήταν να τακτοποιηθεί η όλη υπόθεση χωρίς φασαρίες. Θα αρκούσε μια διάγνωση γεροντικής άνοιας από τον γιατρό. Η Ιρίνα αναγκάστηκε να το ξαναπεί προκειμένου να το καταλάβει ο σαστισμένος διευθυντής.

Οι προφυλάξεις που ελήφθησαν προκειμένου να κρατηθεί μυστική η υπόθεση δεν ωφέλησαν και πολύ. Όλοι το έμαθαν, κι από τη μια μέρα στην άλλη, η Ιρίνα Μπαζίλι βρέθηκε να είναι το πιο αμφιλεγόμενο πρόσωπο της κοινότητας, καθώς οι τρόφιμοι τη θαύμαζαν, ενώ οι Λατινοαμερικανοί και οι Αϊτινοί του προσωπικού την επέκριναν, αφού για εκείνους ήταν αμαρτία το να αρνηθεί κανείς χρήματα που του προσφέρονται. «Μη φτύνεις τον ουρανό, γιατί θα σου γυρίσει η φτυσιά στα μούτρα», της είπε με ύφος που δε σήκωνε αντιρρήσεις η Λουπίτα Φαρίας, αλλά η Ιρίνα δεν μπόρεσε να βρει στα ρουμανικά το αντίστοιχο αυτής της αινιγματικής παροιμίας. Ο διευθυντής, εντυπωσιασμένος από τη γενναιοδωρία και την ανιδιοτέλεια εκείνης της σεμνής μετανάστριας που καταγόταν από μια χώρα την οποία ο ίδιος δυσκολευόταν να βρει στον χάρτη, την έκανε μόνιμη, με σαράντα ώρες την εβδομάδα και μισθό υψηλότερο από κείνον που έπαιρνε η προκάτοχός της. Εκτός αυτού, έπεισε τους κληρονόμους του

Ζακ Ντεβίν να δώσουν στην Ιρίνα δύο χιλιάδες δολάρια, σε ένδειξη ευγνωμοσύνης. Η Ιρίνα δεν πήρε ποτέ τα χρήματα που της είχαν υποσχεθεί, αλλά αφού δεν ήταν σε θέση ούτε να φανταστεί καν τέτοιο ποσό, σύντομα το έδωξε εντελώς από τον νου της.

Άλμα Μπελάσκο

Η φοβερή ιστορία με την κληρονομιά του Ζακ Ντεβίν έκανε την Άλμα Μπελάσκο να προσέξει την Ιρίνα, κι όταν πια είχε κοπάσει η καταιγίδα των κουτσομπολιών, την κάλεσε. Την υποδέχτηκε στη σπαρτιάτικη κατοικία της, καθισμένη με αυτοκρατορική αξιοπρέπεια σε μια μικρή πολυθρόνα χρώματος βερικοκί, με τον Νέκο, τον ριγωτό της γάτο, φωλιασμένο στην ποδιά της.

«Χρειάζομαι μια γραμματέα. Θέλω να δουλέψεις για μένα», της ξεφούρνισε.

Δεν επρόκειτο τόσο για πρόταση αλλά μάλλον για διαταγή. Καθώς η Άλμα σπάνια της ανταπέδιδε τον χαιρετισμό της αν τύχαινε να συναντηθούν σε κανέναν διάδρομο, η Ιρίνα αιφνιδιάστηκε. Εκτός αυτού, καθώς οι μισοί από τους τροφίμους της κοινότητας ζούσαν λιτά με τη σύνταξή τους –ποσό που ενίοτε συμπληρωνόταν χάρη στη βοήθεια των συγγενών τους–, πολλοί αναγκάζονταν να περιορίζονται αυστηρά στις διαθέσιμες υπηρεσίες, γιατί ακόμα κι ένα παραπάνω γεύμα μπορούσε να τινάξει στον αέρα τον σφιχτό προϋπολογισμό τους. Κανένας τους δεν είχε την πολυτέλεια να προσλάβει μια προσωπική γραμματέα. Το φάντασμα της φτώχειας,

όπως κι εκείνο της μοναξιάς, περιτριγύριζε πάντα τους ηλικιωμένους. Η Ιρίνα τής εξήγησε πως δεν είχε πολύ ελεύθερο χρόνο, γιατί μόλις τελείωνε τη βάρδια της στο Σπίτι του Κορυδαλλού, δούλευε σε μια καφετέρια, ενώ επιπλέον είχε αναλάβει να μπανιαρίζει σκυλιά κατ' οίκον.

«Και πώς προέκυψε αυτό με τα σκυλιά;» τη ρώτησε η Άλμα.

«Έχω έναν γνωστό που τον λένε Τιμ και είναι γείτονάς μου στο Μπέρκλεϊ. Ο Τιμ έχει ένα αγροτικό, στο οποίο έχει εγκαταστήσει δύο μπανιέρες κι ένα μακρύ λάστιχο. Πηγαίνουμε, λοιπόν, στα σπίτια των σκύλων –των ιδιοκτητών τους εννοώ–, συνδέουμε το λάστιχο και πλένουμε τους πελάτες, δηλαδή τους σκύλους, στην αυλή ή στον δρόμο. Εκτός αυτού, τους καθαρίζουμε τα αυτιά και τους κόβουμε τα νύχια».

«Των σκύλων;» ρώτησε η Άλμα, προσπαθώντας να κρύψει το χαμόγελό της.

«Ναι».

«Και πόσα βγάζεις την ώρα;»

«Είκοσι πέντε δολάρια το σκυλί, αλλά τα μοιραζόμαστε με τον Τιμ, οπότε μου αναλογούν δώδεκα και πενήντα».

«Θα σε προσλάβω δοκιμαστικά, με δεκατρία δολάρια την ώρα, για τρεις μήνες. Αν μείνω ευχαριστημένη με τη δουλειά σου, θα σ' τα ανεβάσω στα δεκαπέντε. Θα δουλεύεις μαζί μου τα απογεύματα, όταν τελειώνεις απ' το Σπίτι του Κορυδαλλού – δύο ώρες την ημέρα, για αρχή. Το ωράριό σου μπορεί να είναι ελαστικό, ανάλογα με τις ανάγκες μου και τον δικό σου χρόνο. Σύμφωνοι;»

«Θα μπορούσα να αφήσω την καφετέρια, κυρία Μπελάσκο, αλλά όχι και τα σκυλιά, που με ξέρουν πια και με περιμένουν».

Έτσι λοιπόν συμφώνησαν και ξεκίνησε μια συνεργασία που σύντομα θα εξελισσόταν σε πραγματική φιλία.

Τις πρώτες εβδομάδες της καινούργιας της δουλειάς, η Ιρίνα ένιωθε αγχωμένη και κάπως σαν χαμένη, γιατί αποδείχτηκε πως η Άλμα Μπελάσκο ήταν αυταρχική στη συμπεριφορά της, απαιτητική στις λεπτομέρειες και ασαφής στις οδηγίες της, γρήγορα όμως έπαψε να τη φοβάται και της έγινε απαραίτητη, όπως ακριβώς είχε καταφέρει να γίνει και για το Σπίτι του Κορुδαλλού. Η Ιρίνα παρατηρούσε την Άλμα με το εκστατικό ενδιαφέρον ζωολόγου, σαν μια αθάνατη σαλαμάνδρα. Αυτή η γυναίκα δεν έμοιαζε με κανέναν άλλον άνθρωπο που είχε γνωρίσει και σίγουρα με κανέναν από τους ηλικιωμένους του δεύτερου και τρίτου επιπέδου. Αγαπούσε και διαφύλασσε την ανεξαρτησία της, στερούνταν συναισθηματισμού και προσκόλλησης στα υλικά αγαθά, φαινόταν απελευθερωμένη όσον αφορά τις στοργικές της σχέσεις, με εξαίρεση τη σχέση της με τον εγγονό της, τον Σεθ, κι ένιωθε τόσο σίγουρη για τον εαυτό της, που δεν αναζητούσε στήριγμα στον Θεό ούτε και στη ζαχαρωμένη μακαριότητα κάποιων από τους τροφίμους του Σπιτιού του Κορुδαλλού, που δήλωναν πνευματιστές και διακήρυσσαν δεξιά κι αριστερά πως είχαν βρει τρόπους να πετύχει κανείς ένα ανώτερο επίπεδο συνείδησης. Η Άλμα πατούσε και με τα δυο της πόδια σταθερά στη γη. Η Ιρίνα υπέθετε ότι η υπεροψία της δεν ήταν παρά μια άμυνα ενάντια στην περιέργεια των αδιάκριτων και η απλότητά της συνιστούσε έναν τύπο κομψότητας που ελάχιστες γυναίκες θα μπορούσαν να μιμηθούν δίχως να δείχνουν απεριποίητες. Τα μαλλιά της, λευκά και σκληρά, τα είχε κομμένα άνισα και τα χτένιζε με τα δάχτυλα. Οι μόνες της παραχωρήσεις στη ματαιοδοξία ήταν το κόκκινο κραγιόν με το οποίο έβαφε τα χείλη της και μια αντρική κολόνια που φορούσε και μύριζε περγαμόντο και πορτοκάλι. Στο πέρασμά της, αυτό το δροσερό άρωμα έσβηγε τη μυρωδιά του απολυμαντι-

κού, των γηρατειών και ενίοτε της μαριχουάνας που πλανιόταν στο Σπίτι του Κορυδαλλού. Η μύτη της φανέρωνε δύναμη, το στόμα της περηφάνια, τα κόκαλά της ήταν μακριά και τα χέρια της δουλεμένα, σαν του εργάτη. Είχε καστανά μάτια, πυκνά σκούρα φρύδια και κάτι βιολετί κύκλους κάτω απ' τα μάτια, προσδίδοντάς της την όψη ανθρώπου που ξαγρουπνάει και που δεν κρύβονταν από τα γυαλιά της με τον μαύρο σκελετό. Η μυστηριώδης αύρα της επέβαλλε αποστάσεις. Κανένας από τους υπαλλήλους δεν απευθυνόταν σ' εκείνη με το πατερναλιστικό ύφος που συνήθιζαν να υιοθετούν απέναντι στους άλλους τροφίμους και κανένας δεν μπορούσε να καυχηθεί πως την ήξερε, μέχρι που η Ιρίνα Μπαζίλι κατάφερε να αλώσει τα τείχη της απομόνωσής της.

Η Άλμα ζούσε με τον γάτο της σ' ένα διαμέρισμα με ελάχιστα έπιπλα και προσωπικά αντικείμενα και μετακινούνταν με το μικρότερο αυτοκίνητο της αγοράς, δίχως να σέβεται καθόλου τον κώδικα οδικής κυκλοφορίας, καθώς θεωρούσε προαιρετική την υπακοή στους κανονισμούς του (μεταξύ των καθηκόντων της Ιρίνα ήταν και το να πληρώνει τα πρόστιμα). Ήταν ευγενική επειδή είχε συνηθίσει να έχει καλούς τρόπους, αλλά οι μόνοι φίλοι που είχε αποκτήσει ήταν ο Βίκτορ, ο κηπουρός, με τον οποίο περνούσε ώρες πολλές δουλεύοντας στα υπερυψωμένα παρτέρια όπου φύτευαν λαχανικά και λουλούδια, και η γιατρός Κάθριν Χοπ, στην οποία απλώς δεν είχε μπορέσει να αντισταθεί. Είχε νοικιάσει ένα στούντιο σε μια αποθήκη που χωριζόταν από κάτι κοντραπλακέ και το μοιραζόταν με άλλους καλλιτέχνες. Ζωγράφιζε σε μετάξι, όπως το συνήθιζε εδώ και εξήντα χρόνια, μόνο που τώρα δεν το έκανε από καλλιτεχνική έμπνευση, αλλά για να μην πεθάνει από την πλήξη της πριν την ώρα της. Περνούσε κάμποσες ώρες κάθε εβδομάδα στο εργαστήριό της,

συνοδευόμενη από την Κίρστεν, τη βοηθό της, που το σύνδρομο Down δεν την εμπόδιζε να εκτελεί τα καθήκοντά της. Η Κίρστεν ήξερε τους συνδυασμούς χρωμάτων και τα υλικά που χρησιμοποιούσε η Άλμα, ετοίμαζε τα υφάσματα, τακτοποιούσε το εργαστήριο και καθάριζε τα πινέλα. Οι δύο γυναίκες συνεργάζονταν αρμονικά, χωρίς να χρειάζονται λόγια, καθώς η μία μάντευε τις προθέσεις της άλλης. Όταν τα χέρια της Άλμα άρχισαν να τρέμουν και να χάνουν τη σταθερότητά τους, προσέλαβε δύο σπουδαστές για να μεταφέρουν στο μετάξι τα σχέδια που εκείνη έκανε σε χαρτί, ενώ η πιστή βοηθός της τους επιτηρούσε με καχυποψία δεσμοφύλακα. Η Κίρστεν ήταν ο μόνος άνθρωπος στον οποίο επιτρέπεται να χαιρετάει την Άλμα με αγκαλιές ή να τη διακόπτει με φιλία και γλειψίματα στο πρόσωπο όποτε ένιωθε την παρόρμηση για στοργή.

Δίχως να το 'χει στόχο της στα σοβαρά, η Άλμα είχε αποκτήσει φήμη με τα κιμονό, τις τουνίκ, τα μαντίλια και τις εσάρπες της με τα πρωτότυπα σχέδια και τα τολμηρά χρώματα. Η ίδια δεν τα φορούσε όλα αυτά, προτιμούσε κάτι φαρδιά παντελόνια και λινές μπλούζες σε μαύρο, λευκό και γκριζο, κουρέλια που ταίριαζαν σε άπορο, σύμφωνα με τη Λουπίτα Φαρίας, η οποία δεν υποψιαζόταν καν πόσο κόστιζαν εκείνα τα κουρέλια. Τα ζωγραφιστά της υφάσματα πωλούνταν σε διάφορες γκαλερί για υπέρογκα ποσά, τα οποία πήγαιναν στο Ίδρυμα Μπελάσκο. Η έμπνευση για τις συλλογές της προερχόταν από τα ταξίδια της ανά τον κόσμο –ζώα από το Σερενγκέτι, οθωμανική κεραμική, αιθιοπική γραφή, ιερογλυφικά των Ίνκα, ελληνικά ανάγλυφα– και τα ανανέωνε τη στιγμή που άρχιζαν να τα μιμούνται οι ανταγωνιστές της. Αρνιόταν να πουλήσει το λογότυπό της ή να συνεργαστεί με σχεδιαστές μόδας· κάθε δικό της πρωτότυπο σχέδιο αναπαραγόταν

σε περιορισμένο αριθμό, υπό την αυστηρή της επίβλεψη, και το κάθε κομμάτι έφερε την υπογραφή της. Στο απόγειό της έφτασε να έχει καμιά πενηνταριά ανθρώπους να δουλεύουν γι' αυτήν και κατάφερε να βγάξει αξιόλογη παραγωγή σε έναν μεγάλο βιομηχανικό χώρο στα νότια της οδού Μάρκετ, στο Σαν Φρανσίσκο. Ποτέ της δεν είχε κάνει διαφήμιση, γιατί δεν είχε ανάγκη να πουλήσει τίποτα για να βγάλει το ψωμί της, αλλά το όνομά της είχε γίνει εγγύηση αποκλειστικότητας και εξαιρετης ποιότητας. Όταν έκλεισε τα εβδομήντα της χρόνια, αποφάσισε να μειώσει την παραγωγή της, προς μεγάλη λύπη του Ιδρύματος Μπελάσκο, που υπολόγιζε σ' αυτά τα έσοδα.

Το ίδρυμα είχε δημιουργηθεί το 1955 από τον πεθερό της, τον μυθικό Ισαάκ Μπελάσκο, και ασχολούνταν με το να δημιουργεί ζώνες πρασίνου σε υποβαθμισμένες περιοχές. Αυτή η πρωτοβουλία, που οι σκοποί της δεν ήταν παρά απλώς αισθητικοί, οικολογικοί και ψυχαγωγικοί, απέφερε απρόσμενα κοινωνικά οφέλη. Όπου εμφανιζόταν ένας κήπος, ένα πάρκο ή μια πλατεία, μειωνόταν η εγκληματικότητα, γιατί οι ίδιοι εκείνοι συμμορίτες και πρεζάκηδες, που παλιότερα ήταν έτοιμοι να σκοτώσουν ο ένας τον άλλο για μια δόση ηρωίνης ή για δυο σπιθαμές καταπατημένης περιοχής, τώρα ενώνονταν για να φροντίσουν εκείνη τη γωνιά της πόλης που τους ανήκε. Σε κάποια απ' αυτά τα μέρη είχαν ζωγραφίσει γκράφιτι, σε άλλα είχαν στήσει γλυπτά ή είχαν βάλει παιδικά παιχνίδια και σε όλα τους μαζεύονταν καλλιτέχνες και μουσικοί που διασκέδαζαν το κοινό. Το Ίδρυμα Μπελάσκο το διεύθυνε σε κάθε γενιά ο πρώτος αρσενικός απόγονος της οικογένειας, ένας άρρητος κανόνας που δεν άλλαξε με την απελευθέρωση των γυναικών, γιατί καμιά από τις κόρες δεν μπήκε στον κόπο να τον αμφισβητήσει. Κάποια μέρα θα ερχόταν η

σειρά του Σεθ, του δισέγγονου του ιδρυτή. Εκείνος δεν επιθυμούσε καθόλου αυτή την τιμή, αλλά αποτελούσε μέρος της κληρονομιάς του.

Η Άλμα Μπελάσκο ήταν τόσο συνηθισμένη να διατάζει και να κρατάει αποστάσεις και η Ιρίνα τόσο συνηθισμένη να δέχεται διαταγές και να είναι διακριτική, που ποτέ δε θα είχαν φτάσει να εκτιμήσουν η μία την άλλη χωρίς την παρουσία του Σεθ Μπελάσκο, του αγαπημένου εγγονού της Άλμα, ο οποίος βάλθηκε να γκρεμίσει τους φραγμούς ανάμεσά τους. Ο Σεθ είχε γνωρίσει την Ιρίνα Μπαζίλι λίγο καιρό μετά την εγκατάσταση της γιαγιάς του στο Σπίτι του Κορυδαλλού και η νεαρή τον μάγεψε μεμιάς, αν και δε θα μπορούσε να πει γιατί. Παρά το όνομά της, δεν έμοιαζε μ' εκείνες τις καλλονές από την Ανατολική Ευρώπη που την τελευταία δεκαετία είχαν κατακλύσει τα αντρικά κλαμπ και τα πρακτορεία μοντέλων. Δεν είχε κορμωστασιά καμηλοπάρδαλης, έντονα ζυγωματικά, ούτε τη νωθρότητα οδαλίσκης· την Ιρίνα από μακριά μπορούσε να την περάσει κανείς για αφρόντιστο πιτσιρίκι. Ήταν τόσο διάφανη κι έτεινε τόσο συχνά να γίνεται σχεδόν αόρατη, που χρειαζόταν μεγάλη προσοχή για να την παρατηρήσει κανείς. Τα φαρδιά ρούχα της και ο μάλλινος σκούφος που φορούσε κατεβάζοντάς τον ως τα φρύδια δε βοηθούσαν και πολύ στο να την ξεχωρίσεις. Τον Σεθ τον γοήτευσε το μυστήριο της εξυπνάδας της, το καρδιόσχημο πρόσωπό της που θύμιζε ξωτικό, μ' ένα βαθύ λακκάκι στο σαγόκι, τα πρασινωπά σαστισμένα μάτια της, ο λεπτός λαιμός της, που την έκανε να δείχνει ακόμα πιο ευάλωτη, και το δέρμα της, τόσο λευκό, που έλαμπε στο σκοτάδι. Ακόμα και τα παιδικά της χέρια με τα δαγκωμένα νύχια τον συγκινούσαν. Ένιωθε μια πρωτόγνωρη

λαχτάρα να την προστατεύσει, να τη φροντίσει – ένα συναίσθημα καινούργιο, που τον τάραξε. Η Ιρίνα φορούσε τόσα ρούχα το ένα πάνω από το άλλο, ώστε ήταν αδύνατο να διακρίνει κανείς το υπόλοιπο σώμα της, αλλά μήνες αργότερα, όταν το καλοκαίρι αναγκάστηκε να αποχωριστεί τις στρώσεις των υφασμάτων που την έκρυβαν, αποδείχτηκε πως είχε ωραίες αναλογίες κι ήταν ελκυστική, παρότι το αφρόντιστο στιλ της. Ο μάλλινος σκούφος αντικαταστάθηκε από τοιγγάβινικα μαντίλια, που δεν της κάλυπταν εντελώς τα μαλλιά, επιτρέποντας σε λίγες σγουρές κατάξανθες τούφες να της παισιώνουν το πρόσωπο.

Αρχικά η γιαγιά του ήταν ο μόνος σύνδεσμος που είχε καταφέρει να έχει ο Σεθ με την κοπέλα, αφού καμία από τις συνηθισμένες του μεθόδους δε λειτουργούσε, αλλά μετά ανακάλυψε την ακαταμάχητη δύναμη της γραφής. Της είπε ότι με τη βοήθεια της γιαγιάς του προσπαθούσε να ανασυνθέσει ενάμιση αιώνα της ιστορίας των Μπελάσκο και του Σαν Φρανσίσκο, από την ίδρυσή του μέχρι τη σύγχρονη εποχή. Είχε αυτό το μυθιστόρημα στο μυαλό του από τα δεκαπέντε του χρόνια, έναν θορυβώδη χείμαρρο από εικόνες, ανέκδοτα, ιδέες και λέξεις, λέξεις αμέτρητες, που αν δεν κατάφερνε να τις βάλει στο χαρτί, θα τον έπνιγαν. Υπερέβαλε κάπως στην περιγραφή του διότι ο χείμαρρος δεν ήταν παρά ένα αναιμικό ρυάκι, αλλά γοήτευσε τη φαντασία της Ιρίνα με τέτοιο τρόπο, που δεν έμενε στον Σεθ άλλη επιλογή απ' το να καθίσει και να γράψει. Πέρα από τις επισκέψεις στη γιαγιά του, που συνέβαλε με την προφορική παράδοση, άρχισε να ψάχνει στοιχεία σε βιβλία και στο Διαδίκτυο, καθώς και να συγκεντρώνει φωτογραφίες και επιστολές γραμμένες σε διάφορες εποχές. Κέρδισε τον θαυμασμό της Ιρίνα, αλλά όχι κι εκείνον της Άλμα, που τον κατηγορούσε πως ήταν σπουδαίος στα σχέδια, αλ-

λά ανοργάνωτος όσον αφορά τις συνήθειές του, συνδυασμός μοιραίος για έναν συγγραφέα. Αν ο Σεθ είχε καθίσει να το σκεφτεί, θα παραδεχόταν ότι η γιαγιά του και το μυθιστόρημα δεν ήταν παρά προφάσεις για να βλέπει την Ιρίνα, εκείνο το πλάσμα που λες και το 'χε σκάσει από κάποιο παραμύθι του Βορρά για να πάει εκεί όπου κανείς δεν περίμενε να τη συναντήσει· σε ένα γηροκομείο. Όσο κι αν το σκεφτόταν, όμως, ποτέ του δε θα μπορούσε να εξηγήσει την ακατανίκητη γοητεία που του ασκούσε εκείνη, λιγνή σαν ορφανό κοριτσάκι, χλωμή σαν φυματική, το ακριβώς αντίθετο απ' το δικό του πρότυπο για τις γυναίκες. Του άρεσαν τα υγιή, χαρούμενα κορίτσια, τα μαυρισμένα απ' τον ήλιο, ξέγνοιαστα από υποχρεώσεις και μπλεξίματα, κορίτσια που αφθονούσαν στην Καλιφόρνια και στη ζωή του Σεθ μέχρι τότε. Η Ιρίνα μάλλον δεν είχε προσέξει την επίδραση που ασκούσε πάνω του και τον αντιμετώπιζε με την αφηρημένη συμπάθεια που συνήθως επιφυλάσσουμε στα αγαπημένα ζώακια των άλλων. Εκείνη η ευγενική αδιαφορία της Ιρίνα, που σε άλλες εποχές θα είχε ερμηνεύσει ως πρόκληση, τον καθήλωνε σε μια κατάσταση αέναης συστολής.

Η γιαγιά βάλθηκε να σκαλίζει τα αναμνηστικά της για να βοηθήσει τον εγγονό της μ' εκείνο το βιβλίο που, σύμφωνα με την παραδοχή του ίδιου, είχε μια δεκαετία τώρα που το άρχιζε και το ξαναπαρατούσε. Ήταν ένα φιλόδοξο σχέδιο και δεν υπήρχε καταλληλότερος άνθρωπος να τον βοηθήσει από την Άλμα, η οποία είχε άπλετο χρόνο και δεν εμφάνιζε ακόμα συμπτώματα γεροντικής άνοιας. Η Άλμα πήγαινε με την Ιρίνα στην οικία των Μπελάσκο στο Σι Κλιφ για να ψάξει τα μπαούλα της, που κανένας δεν είχε αγγίξει από την αναχώρησή της κι έπειτα. Το παλιό της δωμάτιο παρέμενε κλειστό – έμπαιναν μόνο για την καθαριότητα. Η Άλμα είχε μοιρά-

σει σχεδόν όλα της τα πράγματα: στη νύφη και την ανιψιά της τα κοσμήματα, εκτός από ένα βραχιόλι με μπριγιάν που είχε φυλάξει για τη μελλοντική σύζυγο του Σεθ, σε ξενοδοχεία και σχολεία τα βιβλία της, σε φιλανθρωπικές οργανώσεις τα ρούχα και τις γούνες, που κανένας δεν τολμούσε να φορέσει στην Καλιφόρνια, από φόβο για τις αντιδράσεις των φιλοζωικών οργανώσεων, οι οποίοι σ' ένα ξέσπασμα οργής θα μπορούσαν να επιτεθούν ακόμα και με μαχαίρια, ενώ άλλα πράγματά της τα έδωσε σε όποιους τα ήθελαν. Αλλά κράτησε το μόνο που την ενδιέφερε: γράμματα, ημερολόγια μιας ζωής, αποκόμματα από εφημερίδες, έγγραφα και φωτογραφίες. «Πρέπει να οργανώσω όλο αυτό το υλικό, Ιρίνα. Δε θέλω, όταν γεράσω, να βάλει κανείς χέρι στα προσωπικά μου». Αρχικά προσπάθησε να το κάνει μόνη της, αλλά καθώς εμπιστευόταν ολοένα και περισσότερο την Ιρίνα, άρχισε να της αναθέτει διάφορα. Η κοπέλα ανέλαβε σταδιακά τα πάντα, εκτός από τα γράμματα στους κίτρινους φακέλους που έρχονταν τότε τότε και που η Άλμα τα εξαφάνιζε μεμιάς. Αυτά είχε λάβει οδηγίες να μην τα αγγίζει.

Στον εγγονό της χάριζε τις αναμνήσεις της μία μία, με τσιγκουνιά, για να τον κρατάει απασχολημένο όσο περισσότερο γινόταν, γιατί φοβόταν πως, αν κάποια στιγμή κουραζόταν να περιτριγυρίζει την Ιρίνα, εκείνο το χειρόγραφο για το οποίο γινόταν τόσος λόγος θα επέστρεφε και πάλι ξεχασμένο σε κανένα συρτάρι κι εκείνη θα έβλεπε τον νεαρό πολύ πιο αραιά. Η παρουσία της Ιρίνα ήταν απαραίτητη στις συναντήσεις με τον Σεθ, γιατί διαφορετικά εκείνος χαζολογούσε αφηρημένος, περιμένοντάς την. Η Άλμα γελούσε μονάχη της σκεφτόμενη τις αντιδράσεις της οικογένειας, εάν ο Σεθ, ο δελφίνος των Μπελάσκο, ζευγάρωνε με μια μετανάστρια που επιβίωνε φροντίζοντας γέροντες και πλένοντας σκυλιά. Εκείνη μάλ-

λον το καλόβλεπε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, γιατί η Ιρίνα ήταν πιο έξυπνη από τις περισσότερες περιστασιακές φιλενάδες του Σεθ με τα λυγερά κορμιά. Ήταν, όμως, ένα διαμάντι ακατέργαστο, που χρειαζόταν γυάλισμα. Βάλθηκε λοιπόν να της προσδώσει μια πατίνα κουλτούρας, πηγαίνοντάς τη σε κονσέρτα και μουσεία, δίνοντάς της να διαβάσει βιβλία για ενηλίκους αντί για εκείνα τα παράλογα αφηγήματα που μιλούσαν για φανταστικούς κόσμους και υπερφυσικά πλάσματα και που τόσο της άρεσαν, και μαθαίνοντάς της τρόπους, όπως ασ πούμε τη σωστή χρήση των σερβίσιων στο τραπέζι. Πράγματα που η Ιρίνα δεν είχε δει ποτέ της απ' τους χωρικούς παππούδες της στη Μολδαβία, αλλά ούτε και από την αλκοολική μητέρα της στο Τέξας. Ήταν όμως έξυπνο κορίτσι κι ευγνωμονούσε την Άλμα. Θα ήταν εύκολο τελικά να την κάνει πιο εκλεπτυσμένη, ενώ συγχρόνως θα ήταν και ένας διακριτικός τρόπος να της ξεπληρώσει το γεγονός πως είχε φέρει τον Σεθ στο Σπίτι του Κορνδαλλού.

Ο αόρατος άνθρωπος

Όταν πια η Ιρίνα είχε έναν χρόνο που δούλευε για την Άλμα Μπελάσκο, της γεννήθηκε για πρώτη φορά η υποψία πως η γυναίκα είχε κάποιον εραστή, αλλά δεν τόλμησε να δώσει μεγαλύτερη σημασία ώσπου αναγκάστηκε να το πει στον Σεθ, κάμποσο καιρό αργότερα. Στην αρχή, πριν τη μνήσει ο Σεθ στο πάθος του σασπένς και της ίντριγκας, δεν είχε καμία πρόθεση να κατασκοπεύσει την Άλμα. Σιγά σιγά αποκτούσε ολοένα και μεγαλύτερη πρόσβαση στα προσωπικά της, δίχως να το καταλαβαίνει καμία από τις δυο τους. Η ιδέα περί εραστή άρχισε να παίρνει μορφή καθώς τακτοποιούσε τις κούτες που έφερναν από το Σι Κλιφ και παρατήρησε τη φωτογραφία ενός άντρα σε ασημένια κορνίζα στο δωμάτιο της Άλμα, που την καθάριζε η ίδια τακτικά με ένα ξεσκονόπανο. Πέρα από άλλη μία, μικρότερη, με την οικογένειά της, που την είχε στο σαλόνι, δεν υπήρχαν άλλες φωτογραφίες στο διαμέρισμα, πράγμα που είχε τραβήξει την προσοχή της Ιρίνα, γιατί οι υπόλοιποι τρόφιμοι το Σπίτι του Κορνδαλλού περιτοιχίζονταν από φωτογραφίες, για να νιώθουν σαν να 'χουν συντροφιά. Η Άλμα τής είπε μόνο ότι επρόκειτο για έναν φίλο από τα παιδικά της χρόνια. Τις λίγες φορές

που η Ιρίνα τόλμησε να ρωτήσει περισσότερο, εκείνη άλλαξε θέμα συζήτησης, αλλά κατάφερε να της αποσπάσει το όνομά του, που ήταν Ιτσιμέι Φουκούντα, όνομα ιαπωνικό, και την πληροφορία πως αυτός είχε φιλοτεχνήσει τον παράξενο πίνακα του σαλονιού, ένα έρημο τοπίο με χιόνια και γκριζο ουρανό, μονώροφα σκοτεινά κτίσματα, στύλους και ηλεκτρικά καλώδια, ενώ το μόνο ίχνος ζωής ήταν ένα μαύρο πουλί που πετούσε. Η Ιρίνα δεν καταλάβαινε γιατί η Άλμα είχε διαλέξει, από το πλήθος των έργων τέχνης των Μπελάσκο, εκείνον τον καταθλιπτικό πίνακα για να στολίσει το σπίτι της. Στη φωτογραφία, ο Ιτσιμέι Φουκούντα ήταν ένας άντρας ακαθόριστης ηλικίας, με το κεφάλι ελαφρά γερμένο σε μια στάση που έδειχνε απορία, τα μάτια στραμμένα προς τα πάνω, γιατί είχε τον ήλιο στο πρόσωπο, αλλά το βλέμμα του ήταν ευθύ και ειλικρινές· στο στόμα του με τα σαρκώδη χείλη ζωγραφιζόταν ένα αδιόρατο χαμόγελο, ενώ τα μαλλιά του ήταν αυστηρά χτενισμένα και πλούσια. Η Ιρίνα ένιωθε γοητευμένη παρά τη θέλησή της από εκείνο το πρόσωπο που έδειχνε να την καλεί ή να προσπαθεί να της πει κάτι σημαντικό. Είχε περάσει τόσες ώρες να τον παρατηρεί όποτε ήταν μόνη στο διαμέρισμα, που κάποια στιγμή άρχισε να φαντάζεται πώς θα ήταν ολόκληρος ο Ιτσιμέι Φουκούντα, να του αποδίδει ιδιότητες και χαρακτηριστικά και να επινοεί τη ζωή του: είχε φαρδιές πλάτες, ήταν μοναχικός χαρακτήρας, συγκρατημένος όσον αφορά τα συναισθήματά του και βασανισμένος. Η άρνηση της Άλμα να μιλήσει γι' αυτόν φούντωνε την επιθυμία της να τον γνωρίσει. Στις κούτες βρήκε άλλη μία φωτογραφία του ίδιου άντρα με την Άλμα σε μια παραλία, κι οι δυο τους με γυρισμένα τα μπατζάκια των παντελονιών τους, τα παπούτσια στο χέρι, τα πόδια στο νερό, να γελούν και να σπρώχνουν ο ένας τον άλλο. Η στάση του ζευγαριού που έπαιζε στην άμμο

φανέρωνε έρωτα, σεξουαλική οικειότητα. Υπέθετε ότι ήταν μόνοι τους εκεί και είχαν ζητήσει από κάποιον, έναν άγνωστο περαστικό, να τους τραβήξει εκείνη τη φωτογραφία. Αν ο Ιτσιμί ήταν πάνω κάτω στην ηλικία της Άλμα, θα είχε πατήσει πια τα ογδόντα, συμπέρανε η Ιρίνα, αλλά δεν είχε καμία αμφιβολία πως, αν τον έβλεπε, θα τον αναγνώριζε. Μόνο ο Ιτσιμί μπορούσε να είναι ο λόγος της δυσεργήνευτης συμπεριφοράς της Άλμα.

Η Ιρίνα προέβλεπε τις εξαφανίσεις της αφεντικίνας της εξαιτίας της αφηρημένης και μελαγχολικής σιωπής της τις μέρες που προηγούνταν, μιας σιωπής που τη διαδεχόταν ξαφνική χαρά την οποία δύσκολα συγκρατούσε αφότου αποφάσιζε να φύγει. Περιίμενε κάτι να συμβεί, κι όταν αυτό γινόταν, ήταν ευτυχισμένη· έριχνε μερικά ρούχα σε μια μικρή βαλίτσα, ειδοποιούσε την Κίρστεν ότι δε θα πήγαινε στο εργαστήριο και άφηνε τον Νέκο στην Ιρίνα. Ο γάτος, γέρος πια, είχε ένα σωρό μανίες και ασθένειες· ο μακρύς κατάλογος με τις συστάσεις και τα φάρμακα ήταν κολλημένος στην πόρτα του ψυγείου. Ήταν ο τέταρτος από μια σειρά παρόμοιους γάτους, όλοι τους με το ίδιο όνομα, που είχαν συντροφέψει την Άλμα στις διάφορες φάσεις της ζωής της. Η Άλμα έφευγε με τη βιασύνη ερωτευμένης κοπέλας, δίχως να λέει πού πηγαίνει ούτε πότε σκόπευε να γυρίσει. Περνούσαν δυο τρεις μέρες χωρίς νέα της και άξαφνα επέστρεφε, τόσο απρόσμενα όσο είχε εξαφανιστεί, λάμποντας ολόκληρη και με το μικρό της αυτοκίνητο δίχως βενζίνη. Η Ιρίνα κρατούσε τα λογιστικά της και είχε δει τις αποδείξεις από ξενοδοχεία, ενώ είχε ανακαλύψει ότι σ' εκείνες τις αποδράσεις της η Άλμα έπαιρνε μαζί της τα δύο μοναδικά μεταξωτά της νυχτικά, αντί για τις φανελένιες πιτζάμες που φορούσε συνήθως. Η κοπέλα αναρωτιόταν γιατί η Άλμα το έσκαγε λες και έκανε κάτι κα-

κό· ήταν ελεύθερη και μπορούσε να δέχεται όποιον ήθελε στο διαμέρισμά της στο Σπίτι του Κορδαλλού.

Αναπόφευκτα οι υποψίες της Ιρίνα όσον αφορά τον άντρα της φωτογραφίας πέρασαν και στον Σεθ. Η κοπέλα ήταν προσεκτική και είχε αποφύγει να αναφέρει τις σκέψεις της, αλλά στις συχνές επισκέψεις του εκείνος άρχισε να προσέχει τις επαναλαμβανόμενες απουσίες της γιαγιάς του. Όποτε τη ρωτούσε, η Άλμα αποκρινόταν ότι πήγαινε να εκπαιδευτεί με τρομοκράτες, να πειραματιστεί με *αγιαγούασκα** ή του πετούσε κάποια άλλη τρελή εξήγηση, με το σαρκαστικό ύφος που χρησιμοποιούσαν μεταξύ τους. Ο Σεθ αποφάσισε ότι χρειαζόταν τη βοήθεια της Ιρίνα για να μπορέσει να λύσει εκείνο το μυστήριο, πράγμα που δεν ήταν εύκολο, γιατί η πίστη της κοπέλας στην Άλμα ήταν ακλόνητη και αδιαπραγμάτευτη. Κατάφερε να την πείσει ότι η γιαγιά του διέτρεχε κίνδυνο. Η Άλμα φαινόταν δυνατή για την ηλικία της, της είπε, αλλά στην πραγματικότητα ήταν εύθραυστη, η πίεσή της ήταν υψηλή, είχε πρόβλημα στην καρδιά και έπασχε από Πάρκινσον σε αρχικό στάδιο, γι' αυτό και έτρεμαν τα χέρια της. Δεν μπορούσε να της πει περισσότερες λεπτομέρειες γιατί η Άλμα είχε αρνηθεί να υποβληθεί στις σχετικές ιατρικές εξετάσεις, αλλά έπρεπε να την προσέχουν και να την προφυλάσσουν από περιττούς κινδύνους.

«Ο καθένας θέλει να είναι ασφαλή τα αγαπημένα του πρόσωπα, Σεθ. Αλλά αυτό που θέλει κανείς για τον εαυτό του είναι η αυτονομία του. Η γιαγιά σου δε θα δεχόταν ποτέ να ανακατευτούμε στην προσωπική της ζωή, έστω κι αν είναι για να την προστατεύσουμε».

---

* Ayawaska: αφέψημα από τροπικά φυτά με ισχυρές ψυχοτρόπες ιδιότητες, που χρησιμοποιείται από τους σαμάνους του Αμαζονίου. (Σ.τ.Μ.)

«Γι' αυτό ακριβώς πρέπει να το κάνουμε χωρίς να το ξέ-
ρει», είπε ο Σεθ.

Σύμφωνα με τον Σεθ, στις αρχές του 2010, ξαφνικά, μέσα σε δυο ώρες, κάτι άλλαξε την προσωπικότητα της γιαγιάς του. Από κει που ήταν μια επιτυχημένη καλλιτέχνη και υποδείγμα ανθρώπου με αίσθηση του καθήκοντος, απομακρύνθηκε από τον κόσμο, την οικογένεια και τους φίλους της, κλείστηκε σε ένα γηροκομείο που δεν της ταίριαζε κι επέλεξε να ντύνεται σαν πρόσφυγας απ' το Θιβέτ, όπως έλεγε και η νύφη της, η Ντόρις. Κάποιο βραχυκύκλωμα στον εγκέφαλο, τι άλλο θα μπορούσε να είναι; πρόσθεσε. Η τελευταία φορά που είδαν την παλιά Άλμα ήταν όταν τους ανακοίνωσε, έπειτα από ένα συνηθισμένο γεύμα, ότι θα πήγαινε να ξαπλώσει λιγάκι. Στις πέντε το απόγευμα, η Ντόρις χτύπησε την πόρτα του δωματίου της, για να θυμίσει στην πεθερά της τη γιορτή που είχαν εκείνη τη νύχτα: τη βρήκε όρθια, πλάι στο παράθυρο, με το βλέμμα χαμένο στην ομίχλη, ξυπόλυτη και φορώντας μόνο τα εσώρουχα. Πάνω σε μια καρέκλα ήταν απλωμένο σαν λιπόθυμο ένα υπέροχο μακρύ φόρεμα. «Πες στον Λάρι ότι δε θα παρευρεθώ στο γκαλά και να μην υπολογίζει σ' εμένα για τίποτα πια από δω και μπρος». Η σταθερότητα της φωνής της δεν επέτρεπε αντιρρήσεις. Η νύφη της έκλεισε σιωπηλά την πόρτα και πήγε να μεταφέρει το μήνυμα στον άντρα της. Ήταν η βραδιά που συγκέντρωναν εισφορές για το Ίδρυμα Μπελάσκο, η πιο σημαντική της χρονιάς, καθώς η ανταπόκριση στο κάλεσμα της οικογένειας αποτελούσε κι έναν τρόπο επίδειξης της ισχύος της. Οι σερβιτόροι έστρωναν ήδη τα τραπέζια, οι μάγειρες είχαν καταπιαστεί με την προετοιμασία του δείπνου και οι μουσικοί της ορχήστρας δωματίου κούρδιζαν τα

όργανά τους. Κάθε χρόνο η Άλμα έβγαζε έναν μικρό λόγο, πάντα τον ίδιο σε γενικές γραμμές, πόζαρε για μερικές φωτογραφίες με τους πιο διακεκριμένους από τους δωρητές και μιλούσε στους δημοσιογράφους. Μόνο αυτά περίμεναν από κείνη, καθώς όλα τ' άλλα τα αναλάμβανε ο γιος της, ο Λάρι. Αναγκάστηκαν να τα βγάλουν πέρα δίχως αυτή.

Από την επόμενη μέρα άρχισαν οι οριστικές αλλαγές. Η Άλμα βάλθηκε να φτιάξει τις βαλίτσες της και αποφάσισε ότι ελάχιστα απ' όσα είχε θα της χρησίμευαν στην καινούργια της ζωή. Έπρεπε να απλουστεύσει τα πράγματα. Πρώτα πήγε για ψώνια και μετά συνάντησε τον λογιστή και τον δικηγόρο της. Φρόντισε να παίρνει ένα λογικό ποσό ως μηνιαίο επίδομα, ενώ όλα τα υπόλοιπα τα άφησε στον Λάρι, χωρίς οδηγίες για το πώς να τα διαθέσει, και μετά ανακοίνωσε πως θα πήγαινε να ζήσει στο Σπίτι του Κορδαλλού. Προκειμένου να παρακάμψει τη λίστα αναμονής, είχε αγοράσει τη θέση μιας ανθρωπολόγου, η οποία, για το κατάλληλο ποσό, ήταν διατεθειμένη να περιμένει λίγα χρόνια ακόμα. Κανένας Μπελάσκο δεν είχε ακούσει να γίνεται λόγος για εκείνο το μέρος.

«Είναι ένας οίκος ευγηρίας στο Μπέρκλεϊ», τους εξήγησε κάπως αόριστα η Άλμα.

«Ένα γηροκομείο;» ρώτησε ο Λάρι ταραγμένος.

«Ναι, κάτι τέτοιο. Σκοπεύω να ζήσω τα χρόνια που μου απομένουν δίχως έγνοιες και βάρη».

«Βάρη; Ελπίζω να μην εννοείς εμάς!»

«Και τι θα πούμε στον κόσμο;» ρώτησε η Ντόρις σ' ένα της ξέσπασμα.

«Ότι είμαι γριά και τρελή. Δε θα πείτε και ψέματα», αποκρίθηκε η Άλμα.

Ο σοφέρ την πήρε από το σπίτι μαζί με τον γάτο της και δυο βαλίτσες. Μία εβδομάδα αργότερα η Άλμα ανανέωσε το

δίπλωμα οδήγησής της, που δεν το είχε χρειαστεί εδώ και δεκαετίες, και αγόρασε ένα Smart σε χρώμα λεμονί, τόσο μικρό και ελαφρύ, που μια φορά τρία αγόρια, πειραχτήρια, το γύρισαν ανάποδα με τα χέρια ενώ ήταν σταθμευμένο στον δρόμο και το άφησαν με τις ρόδες προς τα πάνω, σαν αναποδογυρισμένη χελώνα. Ο λόγος για τον οποίο είχε διαλέξει η Άλμα το συγκεκριμένο αυτοκίνητο ήταν ότι, χάρη στο έντονο χρώμα του, το έβλεπαν εύκολα οι άλλοι οδηγοί, ενώ το μέγεθός του αποτελούσε εγγύηση πως δε θα σκότωνε άνθρωπο, ακόμα κι αν γινόταν κανένα ατύχημα και χτυπούσε κάποιον. Ήταν λες και οδηγούσε κάτι ανάμεσα σε ποδήλατο και πολυθρόνα με ρόδες.

«Πιστεύω πως η γιαγιά μου έχει σοβαρά προβλήματα υγείας και από περηφάνια κλείστηκε στο Σπίτι του Κορυνδαλλού, για να μην το μάθει κανένας», είπε ο Σεθ.

«Αν ήταν έτσι, θα είχε πεθάνει ήδη, Σεθ. Εκτός αυτού, κανένας δεν είναι κλεισμένος στο Σπίτι του Κορυνδαλλού. Είναι μια ανοιχτή κοινότητα, όπου οι άνθρωποι μπορούν να έρχονται και να φεύγουν όποτε τους κάνει κέφι. Γι' αυτό και δε γίνονται δεκτοί οι πάσχοντες από Αλτσχάιμερ, που υπάρχει περίπτωση να το σκάσουν και να χαθούν».

«Αυτό ακριβώς φοβάμαι κι εγώ. Σε κάποια από τις αποδράσεις της γιαγιάς μου μπορεί να της συμβεί κάτι τέτοιο».

«Πάντα επιστρέφει. Ξέρει πού πηγαίνει και δε νομίζω πως πάει μόνη της».

«Και τότε με ποιον; Με κάποιον κύριο; Δε φαντάζομαι να πιστεύεις πως η γιαγιά μου γυρίζει στα ξενοδοχεία με κάποιον εραστή!» είπε κοροϊδεύοντας ο Σεθ, αλλά η σοβαρή έκφραση της Ιρίνα έκανε το χαμόγελό του να παγώσει.

«Και γιατί όχι;»

«Επειδή είναι γριά!»

«Όπως το δει κανείς. Η γιαγιά σου είναι ηλικιωμένη, όχι γριά. Στο Σπίτι του Κορυδαλλού η Άλμα θεωρείται νέα. Και πέρα απ' αυτό, ο έρωτας μπορεί να προκύψει σε κάθε ηλικία. Σύμφωνα με τον Χανς Βόιτ, είναι καλό να ερωτεύονται οι ηλικιωμένοι· κάνει καλό στην υγεία και προλαμβάνει την κατάθλιψη».

«Και πώς τα καταφέρνουν οι γέροι; Στο κρεβάτι, εννοώ», ρώτησε ο Σεθ.

«Δίχως βιασύνες, φαντάζομαι. Μάλλον θα πρέπει να ρωτήσεις τη γιαγιά σου γι' αυτό», αποκρίθηκε εκείνη.

Ο Σεθ κατάφερε να κάνει την Ιρίνα σύμμαχό του και οι δυο μαζί άρχισαν να ξεμπλέκουν το κουβάρι. Μία φορά την εβδομάδα η Άλμα παραλάμβανε ένα κουτί με τρεις γαρδένιες, που κάποιος κούριερ άφηνε στη ρεσεψιόν. Δε φαινόταν πουθενά το όνομα του αποστολέα, ούτε του ανθοπωλείου, αλλά η Άλμα δεν έδειχνε έκπληξη ούτε περιέργεια. Επίσης στο Σπίτι του Κορυδαλλού έπαιρνε κι έναν κίτρινο φάκελο, χωρίς αποστολέα, που τον πετούσε αφού πρώτα έβγαζε από μέσα έναν άλλο, πιο μικρό φάκελο, επίσης στο όνομά της, αλλά με τη διεύθυνση του Σι Κλιφ χειρόγραφο. Κανένας από την οικογένεια ή από το προσωπικό των Μπελάσκο δεν είχε παραλάβει ποτέ αυτούς τους φακέλους ούτε τους είχε στείλει στο Σπίτι του Κορυδαλλού. Δεν είχαν ιδέα γι' αυτά τα γράμματα πριν τους τα αναφέρει ο Σεθ. Οι δύο νέοι δεν μπόρεσαν να ανακαλύψουν ποιος ήταν ο αποστολέας, γιατί χρειάζονταν δύο φάκελοι και δύο διευθύνσεις για το ίδιο γράμμα, ούτε πού κατέληγε εκείνη η παράξενη αλληλογραφία. Καθώς ούτε η Ιρίνα βρήκε ίχνη της στο διαμέρισμα ούτε ο Σεθ στο Σι Κλιφ, υπέθεταν πως η Άλμα φυλούσε τα γράμματα σε κάποια θυρίδα ασφαλείας στην τράπεζά της.

Το 1939, λίγο προτού εισβάλουν οι ναζί στην Πολωνία, οι γονείς της νεαρής Άλμα τη στέλνουν να ζήσει στην ασφάλεια της έπαυλης των θείων της στο Σαν Φρανσίσκο. Εκεί, κι ενώ τα βαριά σύννεφα του πολέμου έχουν τυλίξει για τα καλά την Ευρώπη, συναντά τον Ιτσιμέι, τον ήσυχο και ευγενικό γιο της οικογένειας του Ιάπωνα κηπουρού. Η σχέση τους ανθίζει σαν λουλούδι, αθέατη από τα μάτια όλων. Μετά την επίθεση στο Περλ Χάρμπορ, οι δυο νέοι χωρίζουν, καθώς οι Ιάπωνες κηρύσσονται εχθροί από το αμερικανικό κράτος και στέλνονται σε στρατόπεδα.

Δεκαετίες αργότερα, η Ιρίνα, μια κοπέλα που προσπαθεί να συμφιλιωθεί με το βαρύ παρελθόν της, συναντά την ηλικιωμένη πια Άλμα και τον εγγονό της τον Σεθ στο Σπίτι του Κορυδαλλού, ένα γηροκομείο διαφορετικό από τα άλλα. Η Ιρίνα και ο Σεθ γίνονται φίλοι και μάρτυρες της αποστολής μυστηριωδών δώρων και επιστολών στην Άλμα από έναν κρυφό αποστολέα.

Μέσα από ένα ταξίδι στις ηπείρους και στις γενιές, η Ιζαμπέλ Αλιέντε ξετυλίγει την ιστορία ενός κρυφού πάθους που άντεξε στον χρόνο και θέτει θέματα ταυτότητας, λύτρωσης, συμφιλίωσης. Ένα μυθιστόρημα-ύμνος στη σταθερή αξία της ανθρωπίνης αγάπης σ' έναν κόσμο που συνεχώς αλλάζει.

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**

www.psychogios.gr

ISBN: 978-618-01-1456-0

9 786180 114560

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 17485

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ